

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 19.9.2007
KOM(2007) 530 endelig

2007/0197 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om oprettelse af et agentur for samarbejde mellem energimyndigheder

(forelagt af Kommissionen)

{SEK(2007) 1179}

{SEK(2007) 1180}

BEGRUNDELSE

El og gas har afgørende betydning for velfærden i Europa. Uden et effektivt europæisk el- og gasmarked med konkurrence må borgerne i Europa betale alt for høje priser for at få dækket nogle af deres mest grundlæggende daglige behov. El- og gasmarkedet er også afgørende for Europas konkurrenceevne, eftersom energi er en vigtig faktor i europæisk erhvervsliv.

Et effektivt el- og gasmarked er også en forudsætning for at løse klimaproblemerne. Kun med et velfungerende marked kan der udvikles effektivt fungerende emissionshandelsmekanismer og en vedvarende energibranche, der kan realisere Det Europæiske Råds ambitiøse målsætning om, at 20 % af EU's energiforsyninger skal komme fra vedvarende energikilder i 2020.

Endelig er et el- og gasmarked med selskaber, der konkurrerer på EU-plan, afgørende for sikkerheden i EU's energiforsyninger, eftersom kun et marked, der omfatter hele EU og er præget af konkurrence, afgiver de rette investeringssignaler, tilbyder alle potentielle investorer rimelige adgangsforhold til nettet og giver både netoperatører og energiproducenter virkningsfulde incitamenter til at investere de milliarder af euro, som der bliver behov for i EU over de kommende to tiår.

Liberaliseringen af el- og gasmarkedet blev sat i gang for omkring ti år siden. Gennem disse ti år har mange borgere i EU fået gavn af friere valgmuligheder og mere konkurrence, samtidig med at servicen og forsyningssikkerheden er blevet bedre. Imidlertid viser en vurdering, som Kommissionen og energimyndighederne i Europa har foretaget, at udviklingen af markeder med virkelig konkurrence endnu langt fra er fuldført. I praksis har alt for få af borgerne og virksomhederne i EU forskellige leverandører at vælge imellem. Fraværet af et ægte indre marked skyldes fragmentering langs nationale grænser, en høj grad af vertikal integration og en stærk koncentration på markedet.

Siden de nuværende direktiver for el og gas trådte i kraft i juli 2003, har Kommissionen løbende overvåget, hvordan de er blevet gennemført, og hvilke virkninger de har haft på markedet, og den har jævnlig været i kontakt med alle berørte parter. Kommissionen har bl.a. offentliggjort og årlig benchmarking-rapport om gennemførelsen af det indre marked for el og gas. Den har tilrettelagt reguleringsfora for elektricitet i Firenze og for gas i Madrid, hvor ministerier, nationale regulerende myndigheder, Kommissionen, transmissionssystemoperatører, leverandører, forhandlere, forbrugere, fagforeninger, netbrugere og elbørser har kunnet mødes jævnligt.

Ved udgangen af en af 2005 opfordrede Det Europæiske Råd på mødet i Hampton Court til, at der blev udformet en ægte europæisk energipolitik. Kommissionen reagerede på denne opfordring ved den 8. marts 2006 at udsende en grøn bog om tilrettelæggelse af en sammenhængende fælles europæisk energipolitik. Den offentlige høring indbragte 1 680 svar. Allerede i 2005 iværksatte Kommissionen en undersøgelse af konkurrencen på gas- og elmarkederne. Den blev sat i gang som reaktion på henvendelser fra forbrugerside og fra nye markedsdeltagere i sektoren, som udtrykte utilfredshed med udviklingen på engrosmarkederne for gas og elektricitet og med forbrugernes begrænsede valgmuligheder. Den afsluttende rapport om undersøgelsen godkendte Kommissionen den 10. januar 2007 sammen med en omfattende buket af foranstaltninger, som skulle indgå i en ny energipolitik for Europa.

Kommissionens meddelelse af 10. januar 2007 med titlen "En energipolitik for Europa"¹ belyste, hvor vigtigt det er at færdigudvikle det indre marked for elektricitet og naturgas. Meddelelsen byggede på en omfattende rapport om det indre marked, på de endelige resultater af konkurrenceundersøgelsen af sektoren og på grundige gennemgange af situationen på de nationale el- og gasmarkeder. Sideløbende hermed har Kommissionen foretaget en konsekvensvurdering for at undersøge de strategiske muligheder for at færdigudvikle det indre gas- og elmarked. Konsekvensvurderingen omfattede også en høring af de berørte parter. Organisationer med rødder i 19 lande indsendte i alt 339 udfyldte spørgeskemaer. Dertil kom 73 spørgeskemaer fra organisationer, der ikke har tilknytning til noget bestemt land. Der blev holdt samtaler med yderligere 56 berørte parter, hovedsagelig selskaber, der kunne blive berørt af kravet om adskillelse af deres aktiver eller om øget gennemsigtighed.

Det Europæiske Råd opfordrede på mødet i foråret 2007 Kommissionen til yderligere foranstaltninger som f.eks.:

- effektiv udskillelse af forsynings- og produktionsvirksomhed fra driften af net
- yderligere harmonisering af de nationale energimyndigheders beføjelser og styrkelse af deres selvstændighed
- oprettelse af en uafhængig mekanisme for samarbejde mellem nationale regulerende myndigheder
- oprettelse af en mekanisme, som gør det muligt for transmissionssystemoperatører at samordne nettenes drift og sikkerhed bedre og at drive grænseoverskridende handel og grænseoverskridende net, og
- øget gennemsigtighed i forretningerne på energimarkedet.

Det Europæiske Råd understregede også behovet for at styrke forsyningsikkerheden og solidariteten mellem medlemsstaterne.

I sin beslutning om udsigterne for det indre gas- og elmarked, der blev vedtaget den 10. juli 2007, gav Europa-Parlamentet stærk politisk støtte til en fælles energipolitik og mente, at adskillelse på transmissionsniveauet var det mest effektive middel til at sikre infrastrukturinvesteringer på en ikke-diskriminerende måde, fair netadgang for nytilkomne virksomheder og markedsgennemsigtighed. Parlamentet understregede imidlertid, at der også var behov for andre foranstaltninger, og at forskellene mellem el- og gasmarkederne kunne kræve forskellige gennemførelsesordninger. Parlamentet opfordrede desuden til, at der blev etableret et bedre samarbejde i EU mellem de nationale regulerende myndigheder i en instans på EU-niveau som en måde, hvorpå man kunne fremme en mere europæisk metode til regulering af forholdene på tværs af grænserne.

¹ KOM(2007) 1.

Rådet af Europæiske Energiregulatorer (CEER) hilste Kommissionens meddelelse af 10. januar velkommen og bakkede kraftigt op om opfordringen til ny EU-lovgivning, som skal sætte projektet for et enhedsmarked for energi tilbage på sporet. Den 6. juni 2007 udsendte de europæiske energimyndigheder seks dokumenter, hvori de tager stilling til hovedspørgsmålene i den nye energilovgivning. De tilsluttede sig især Kommissionens forslag om et styrket reguleringstilsyn på nationalt plan og i EU og om effektiv udskillelse af transmissionsnettene. De regulerende myndigheder anbefalede tydeligt, at ejendomsretlig udskillelse af transmissionen principielt bør være den model, der stilles krav om i den nye EU-lovgivning, og at dette bør være tilfældet både inden for elektricitet og gas.

Alle disse bidrag blev taget i betragtning under udarbejdelsen af de foreliggende forslag, der resumeres herunder.

1. EFFEKTIV UDSKILLELSE AF FORSYNINGS- OG PRODUKTIONSVIRKSOMHED FRA DRIFTEN AF NET

1.1. De nuværende bestemmelser om adskillelse er ikke nok til at sikre et velfungerende marked

Gældende lovgivning kræver, at netdriften er selskabsretligt og funktionelt adskilt fra forsynings- og produktionsvirksomhed. Medlemsstaterne har opfyldt dette krav ved at anvende forskellige organisationsstrukturer. Flere medlemsstater har oprettet et helt særskilt selskab til drift af nettet, mens andre har udskilt en juridisk enhed inden for et integreret selskab. Kravene om selskabsretlig og funktionel adskillelse har bidraget positivt til fremkomsten af konkurrence på elektricitets- og gaskæderne i flere medlemsstater.

Erfaringerne har dog vist, at der opstår tre typer problemer, hvor transmissionssystemoperatøren er en juridisk enhed inden for et integreret selskab.

For det første kan transmissionssystemoperatøren give de tilknyttede selskaber en bedre behandling end konkurrerende tredjeparter. Ja, integrerede selskaber kan udnytte deres netanlæg til at gøre det vanskeligere for konkurrenter at komme til. Grunden hertil er, at selskabsretlig og funktionel adskillelse ikke løser den grundlæggende interessekonflikt i integrerede selskaber, som betyder, at forsynings- og produktionsinteresserne søger at maksimere deres salg og deres markedsandele, hvorimod netoperatøren har pligt til at tilbyde konkurrenter adgang uden forskelsbehandling. Denne iboende interessekonflikt er det næsten umuligt at kontrollere ved hjælp af reguleringstiltag, fordi transmissionssystemoperatørens uafhængighed inden for det integrerede selskab umuligt kan overvåges uden alt for byrdefuld og indgribende regulering.

For det andet giver de nuværende adskillelsesregler ingen sikkerhed for ikke-diskriminerende adgang til oplysninger, da der ikke findes noget effektivt middel til at forhindre transmissionssystemoperatører i at overlade markedsfølsomme oplysninger til den del af det integrerede selskab, der arbejder med produktion eller forsyning.

For det tredje forvrides incitamenterne til investeringer i et integreret selskab. Vertikalt integrerede netoperatører har ikke noget incitament til at udvikle nettet i markedets almene interesse, hvad der ville give bedre betingelser for nye investorer på produktions- eller forsyningsiden; de har tværtimod en naturlig interesse i at begrænse nye investeringer, der vil gavne konkurrenterne og føre til ny konkurrence på det gamle monopolselskabs "hjemmemarked". Investeringsbeslutninger, der træffes af vertikalt integrerede selskaber, vil snarere tage hensyn til de tilknyttede forsyningsfirmaer behov. Sådanne selskaber synes i særlig grad at være utilbøjelige til at udvide sammenkoblingerne eller kapaciteten for gasimport og dermed styrke konkurrencen på det gamle monopolselskabs hjemmemarked, og det skader det indre marked.

Kort sagt: et selskab, der forbliver vertikalt integreret, har en naturlig tilskyndelse til både at underinvestere i nye net (af frygt for, at sådanne investeringer kunne hjælpe konkurrenterne til at trives på "dets" hjemmemarked) og - overalt hvor det muligt - at give sine egne salgsvirksomheder en fortrinsstilling, hvor det gælder adgang til nettet. Det skader EU's konkurrenceevne og forsyningsikkerhed og lægger hindringer i vejen for realiseringen af EU's mål på områderne klimaændringer og miljø.

Dette fremgår af investeringstal fra de senere år: Vertikalt integrerede selskaber har f.eks. geninvesteret langt mindre af deres provenu fra overbelastningsafgifter ved grænseoverskridende kapacitetsproblemer i nye sammenkoblingslinjer end fuldt udskilte operatører. En effektiv adskillelse vil gøre op med denne form for forvredne investeringsincitament, som er typiske for vertikalt integrerede transmissionssystemoperatører. Dermed vil også forsyningsikkerheden blive forbedret. Kommissionen har bemærket, at en effektiv udskillelse af transmissionssystemoperatører fremmer disses investeringsaktivitet. De pågældende medlemsstater har efterfølgende tiltrukket nye infrastrukturinvestorer, som f.eks. bygger terminaler til flydende naturgas (LNG).

Også prisen på elektricitet på forskellige markeder har i de senere år vist, hvilket udbytte ejendomsretlig adskillelse giver: I de seneste ti år har vertikalt integrerede selskaber hævet priserne mere og opretholdt højere priser end fuldt udskilte selskaber.

1.2. Det viser tydeligt, at udskillelsen af transmissionssystemoperatører må gøres mere effektiv

På dette punkt viser det foreliggende forslag klart, at Kommissionen foretrækker ejendomsretlig adskillelse. I praksis betyder det, at medlemsstaterne må sørge for, at den samme person eller de samme personer ikke kan kontrollere en forsyningsvirksomhed og samtidig besidde nogen interesse i eller udøve nogen rettigheder over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem. Denne bestemmelse gælder også omvendt: kontrol over en transmissionssystemoperatør udelukker muligheden for at besidde interesser i eller udøve rettigheder over for et forsyningselskab.

Med denne formulering giver reglen mulighed for, at den samme investor, eksempelvis en pensionsfond, har ikke-kontrollerende mindretalsinteresser i både en transmissionssystemoperatør og et forsyningselskab. En sådan minoritetsaktionær må dog ikke have blokerende rettigheder i begge virksomheder og må heller ikke udpege medlemmer af deres ledelser; ingen kan heller være medlem af ledende organer i begge virksomheder. En sådan tydelig ejendomsretlig adskillelse mellem transmissionssystemoperatører og

forsyningsvirksomheder er den mest effektive og stabile måde at sikre udskillelsen af transmissionsnettet på, og dermed løse den iboende interessekonflikt.

Til gennemførelse af denne mulighed kan medlemsstaterne vælge følgende ordning, som kan være med til at beskytte interesserne hos aktionærer i vertikalt integrerede selskaber. Det vertikalt integrerede selskabs aktier kan deles op mellem på den ene side aktier i det selskab, der ejer transmissionssystemet, og på den anden aktier i forsyningsvirksomhederne. Derefter kan disse aktier tildeles aktionærerne i det tidligere vertikalt integrerede selskab.

Selvom Kommissionen mener, at ejendomsretlig adskillelse må være at foretrække, stiller den dog et alternativ til rådighed for de medlemsstater, der måtte vælge det. Denne mulighed må imidlertid yde den samme sikkerhed for, at den pågældende netorganisation handler uafhængigt, og de samme incitament for den til at investere i ny infrastruktur, der kan gavne konkurrenter. I denne mulighed, der er en afvigelse fra grundprincippet om ejendomsretlig adskillelse, kaldes netorganisationen "uafhængig systemoperatør". På den måde får vertikalt integrerede selskaber mulighed for at bevare ejendomsretten til deres netanlæg, men det er en forudsætning, at selve transmissionsnettet ledes af en uafhængig systemoperatør - en virksomhed eller enhed, der er helt adskilt fra det vertikalt integrerede selskab; den uafhængige systemoperatør varetager alle en netoperatørs opgaver. For at sikre, at operatøren vedvarende vil handle i fuld uafhængighed af det vertikalt integrerede selskab, må der opstilles regler og indføres løbende myndighedstilsyn.

I nogle tilfælde kan vertikalt integrerede selskaber blive tvunget til at afhænde nogle af deres aktiver, særlig deres transmissionsnet, eller overdrage driften af sådanne aktiver til en tredjepart for at kunne efterleve de foreslåede krav til effektiv adskillelse. Der synes dog ikke at findes noget tredje alternativ til de foreslåede muligheder, hvis vi skal sikre, at transmissionssystemoperatørerne bliver helt uafhængige.

De to muligheder finder anvendelse på samme måde i el- og gassektoren. Selv om Kommissionen er klar over, at udviklingen hen imod ejendomsretlig adskillelse i almindelighed er kommet længere i elsektoren i EU, har den ikke fundet overbevisende argumenter for, at de to sektorer bør behandles forskelligt. Den grundlæggende interessekonflikt mellem forsynings- og produktionsaktiviteter på den ene side og drift og udvikling af nettet på den anden findes i lige grad i begge sektorer. Desuden er det ikke ejerskab til nettet, der er nøglen til langsigtede forsyningsaftaler med gasproducenter højere oppe i forsyningskæden, men derimod det, at der er et stærkt kundegrundlag. EU vil utvivlsomt fortsat være et yderst attraktivt marked for gasforsyning uanset ejerstrukturen i køberselskaberne, som kan konkurrere på lige fod om gassen, når først de er effektivt udskilt. Kommissionen er også klar over, at gastransport i modsætning til eltransmission indebærer, at gasmolekylerne bevæger sig fysisk gennem rørledningerne. Transmissionssystemoperatøren har derfor større kontrol over strømmenes retning og kapacitetsudnyttelsen i systemet. Det betyder, at det er mindst ligeså vigtigt at udskille gasnettene effektivt som at udskille elnettene.

Men for at tilskynde forsynings- og produktionsselskaber til at investere i ny energiinfrastruktur har vi i dette forslag medtaget en mulighed for at fritage opførelse af nye infrastrukturanlæg midlertidigt for kravet om ejendomsretlig adskillelse. Undtagelsen vil blive gjort i enkelttilfælde under hensyntagen til økonomien i den nye investering, målene for det indre marked og målene for forsyningsikkerheden.

I overensstemmelse med EF-traktatens artikel 295 skal reglerne anvendes på samme måde over for offentligt og privat ejede selskaber. Det betyder, at ingen person eller gruppe af personer, uanset om de henhører under den offentlige eller den private sektor, hverken alene eller i fællesskab må påvirke sammensætningen af bestyrelser, stemmeafgivningen eller beslutningsprocesserne, hverken hos transmissionssystemoperatører eller hos forsynings- eller produktionsselskaber. På den måde sikres en offentligt ejet transmissionssystemoperatørs uafhængighed, selvom forsynings- og produktionsvirksomheden foregår i offentligt regi. Det foreslås således ikke, at statsejede selskaber skal sælge deres net til et privatejet selskab. For eksempel kan en offentlig organisation eller staten opfylde dette krav ved at overføre rettighederne (som er det, der giver "indflydelse") til en anden offentligt eller privat ejet juridisk person. Det vigtige er, at den berørte medlemsstat i alle tilfælde, hvor der gennemføres adskillelse, må påvise, at resultaterne af effektive i praksis, og at selskaberne drives helt uafhængigt af hinanden, således at der bliver lige arbejdsvilkår over hele EU.

Til slut skal det bemærkes, at bestemmelserne om ejendomsretlig udskillelse af transmissionsnet ikke finder anvendelse i medlemsstater, der ingen transmissionsnet har for gas eller elektricitet, men kun distributionsnet.

1.3. Forhold vedrørende tredjelande

Det foreliggende forslag kræver, at transmissionssystemoperatører adskilles effektivt fra forsynings- og produktionsvirksomhed, ikke kun på nationalt plan, men i hele EU. Det betyder specifikt, at forsynings- eller produktionsselskaber, der arbejder et sted i EU, i ikke må eje eller drive et transmissionssystem i nogen medlemsstat. Det krav gælder i lige grad for EU- og ikke-EU-selskaber.

Lovpakken indeholder beskyttelsesklausuler, der skal sikre, at selskaber fra tredjelande, som ønsker at erhverve en betydelig interesse i eller ligefrem kontrol over et energinet i EU, påviseligt og utvetydigt skal opfylde de samme krav om adskillelse, som EU-selskaber. Kommissionen kan gribe ind, hvis en køber ikke kan påvise sin både direkte og indirekte uafhængighed af forsynings- og produktionsvirksomhed.

Velfungerende markeder og energinet er afgørende for økonomiens konkurrenceevne og for borgernes velstand. Målet for det foreliggende forslag er at fremme konkurrencen på de europæiske energimarkeder og deres evne til at fungere efter hensigten. På denne baggrund er det - uden at det må gå ud over Fællesskabets internationale forpligtelser - uomgængeligt nødvendigt at sikre, at alle økonomiske operatører på de europæiske energimarkeder følger og handler i overensstemmelse med markedsinvestorprincippet. Kommissionen foreslår derfor en bestemmelse om, at personer og selskaber fra tredjelande ikke må erhverve kontrollen med et transmissionssystem eller en transmissionssystemoperatør i Fællesskabet, medmindre det tillades i en aftale mellem EU og det pågældende tredjeland. Formålet hermed er at sikre, at selskaber fra tredjelande følger både ånden og bogstaven i de regler, der også gælder for EU-baserede virksomheder - ikke at diskriminere mod dem. Endelig vil Kommissionen også hurtigt foretage en grundig gennemgang af de bredere aspekter af EU's eksterne energipolitik, og resultaterne af denne gennemgang vil blive lagt frem for offentligheden.

Sammenfattende om det vigtige spørgsmål om adskillelse skal det noteres, at de her foreliggende forslag til effektiv adskillelse er et nødvendigt og afgørende skridt frem mod integrationen i et marked, der omfatter hele EU. De kan i sidste ende bidrage til, at der opstår overnationale transmissionssystemoperatører, fordi operatørerne ikke længere holdes tilbage af gensidig mistro. På den anden side er det sandsynligt, at hvis der skulle opstå overnationale

transmissionssystemoperatører, uden at der var sikkerhed for deres fulde uafhængighed, ville konkurrencen mellem tilknyttede forsynings- og produktionsselskaber blive svækket på grund af risikoen for hemmelige forståelser. Uden effektiv adskillelse ville den form for samarbejde derfor give anledning til bekymring for konkurrencen. Det skal bemærkes, at de foreliggende forslag indeholder flere yderligere foranstaltninger, hvis formål er at fremme markedsintegrationen i EU, herunder blandt andet forslag til forbedret samarbejde mellem transmissionssystemoperatører.

2. STØRRE BEFØJELSER OG UAFHÆNGIGHED TIL DE NATIONALE MYNDIGHEDER

2.1. Stærkere nationalt myndighedstilsyn med el- og gasmarkedet

De eksisterende direktiver for elektricitet og gas foreskriver, at medlemsstaterne skal oprette regulerende myndigheder. Disse myndigheder er i flere medlemsstater veletablerede organer med omfattende beføjelser og ressourcer, der giver dem mulighed for at regulere markedet på ordentlig vis. I andre er de først blevet oprettet for nylig, og deres beføjelser er svagere eller spredt over forskellige organer. Denne mangel på ensartethed fremgår af omfattende landeundersøgelser, som Kommissionen har udført, og som også viser, at den regulerende myndighed i mange tilfælde er svagt stillet.

Erfaringerne fra medlemsstater, hvis markeder har været åbne i flere år, og fra andre offentlige forsyningssektorer, som er åbne for konkurrence, viser tydeligt, at stærke regulerende myndigheder er nødvendige for, at markedet kan fungere fornuftigt, især når der er tale om brug af netinfrastruktur.

Derfor sigter det foreliggende forslag mod at styrke de regulerende myndigheders beføjelser. For det første får de et klart mandat til i tæt samspil med Kommissionen og Agenturet for Samarbejde mellem Energimyndigheder at samarbejde på europæisk plan om at tilvejebringe sikre og miljømæssigt bæredygtige indre markeder for elektricitet og gas i EU, hvor konkurrencen kan udfolde sig, og om at åbne markedet effektivt for alle forbrugere og leverandører.

For at andet foreslås det, at deres beføjelser til at regulere markedet udvides, navnlig på følgende områder:

- overvågning af, om transmissions- og distributionssystemoperatører følger reglerne for tredjepartsadgang, forpligtelserne til adskillelse, mekanismerne for balancering og reglerne for håndtering af situationer med overbelastning af nettet og forvaltning af sammenkoblinger
- undersøgelse af transmissionssystemoperatørernes investeringsplaner og bedømmelse, i myndighedens årsberetning, af, i hvilket omfang transmissionssystemoperatørernes investeringsplaner stemmer overens med den tiårige europæiske netudviklingsplan; overvågning af nettets sikkerhed og pålidelighed og granskning af reglerne for netsikkerhed og -pålidelighed
- overvågning af forpligtelserne til gennemsigtighed
- overvågning af graden af markedsåbning og konkurrence samt fremme af effektiv konkurrence i samarbejde med konkurrencemyndighederne og

- sikring af, at forbrugerbeskyttelsesreglerne fungerer effektivt.

Elektricitet og gas er grundlæggende forskellige fra andre varer i handlen, fordi de er netbaserede produkter, som det er umuligt eller meget dyrt at oplagre. Det gør dem følsomme for markedsmisbrug, og derfor må myndighedstilsynet med virksomheder inden for el- og gasmarkedet intensiveres. De regulerende myndigheder må have adgang til oplysninger om selskabernes driftsbeslutninger. Det foreslås, at selskaberne får pligt til at opbevare data om deres driftsbeslutninger i fem år og lade de nationale regulerende myndigheder, de nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen få indsigt i dem, så disse myndigheder kan føre effektiv kontrol, når der fremsættes påstande om markedsmisbrug. Det vil begrænse markedsmisbruget omfang, øge tilliden til markedet og dermed stimulere handel og konkurrence.

Nogle typer af handlende (f.eks. banker) er allerede underlagt sådanne forpligtelser i henhold til direktivet om markeder for finansielle instrumenter, og de bør ikke være underlagt dobbelte forpligtelser. Journalføringspligten bør derfor ikke indskrænke, men være forenelig med gældende fællesskabslovgivning om finansmarkeder. Energimyndighederne og finansmarkedsmyndighederne bør samarbejde, så de kan bistå hinanden med at få overblik over de pågældende markeder. Inden Kommissionen vedtager retningslinjer for journalføringskravene, vil der tilgå Agenturet for Samarbejde mellem Energimyndigheder og Det Europæiske Værdipapirtilsynsudvalg (CESR) en opfordring til at samarbejde og rådgive Kommissionen om, hvad sådanne retningslinjer bør indeholde.

For at give de regulerende myndigheder mulighed for at varetage deres opgaver, vil de få beføjelser til at foretage efterforskning, til at udbede sig alle nødvendige oplysninger og til at pålægge afskrækkende sanktioner. De skal også i fuldt omfang tage hensyn til målene for energieffektivitet, når de udfører deres markedsregulerende opgaver.

2.2. Markedet får tillid til påviseligt uafhængige regulerende myndigheder

De regulerende myndigheders uafhængighed er et nøgleprincip i god regeringsførelse og en grundlæggende forudsætning for markedets tillid. Den nugældende lovgivning foreskriver, at de regulerende myndigheder skal være helt uafhængige af gas- og elektricitetsindustriens interesser. Men den fortæller ikke noget om, hvordan det kan sikres, at denne uafhængighed kan eftervises, og den garanterer ikke uafhængighed af kortsigtede politiske interesser.

Derfor er det en hovedopgave at styrke de nationale energimyndigheders uafhængighed, sådan som det understreges i konklusionerne fra Det Europæiske Råds forårsmøde i 2007 og i Europa-Parlamentets udtalelse.

Det foreslås, at den regulerende myndighed skal være en selskabsretligt særskilt enhed og funktionelt uafhængig af enhver anden offentlig eller privat enhed, og at dets personale og alle medlemmer af dets besluttende organ skal handle uafhængigt af alle markedsinteresser og hverken søge eller modtage instrukser fra nogen regering eller anden offentlig eller privat organisation. Med dette for øje foreslås det, at de regulerende myndigheder skal have status som juridiske personer, budgetmæssig autonomi, passende menneskelige og økonomiske ressourcer og en uafhængig ledelse.

3. ET UAFHÆNGIGT ORGAN, HVOR DE NATIONALE REGULERENDE MYNDIGHEDER KAN SAMARBEJDE OG TRÆFFE AFGØRELSER: AGENTURET FOR SAMARBEJDE MELLEM ENERGIMYNDIGHEDER

3.1. De positive erfaringer med ERGEG bør føre til, at der oprettes en formel samarbejdsstruktur

Selvom der er sket en kraftig udvikling af det indre energimarked, mangler der stadig en mulighed for at regulere spørgsmål af grænseoverskridende karakter. For at tage fat på dette spørgsmål har Kommissionen taget initiativ til selvregulerende organer som Firenze-forummet (elektricitet) og Madrid-forummet (gas). I disse fora samles de berørte parter om at styrke samarbejdet.

Dertil kommer, at Kommissionen i 2003 nedsatte en uafhængig rådgivende gruppe for elektricitet og gas under betegnelsen "Gruppen af Europæiske Tilsynsmyndigheder for Elektricitet og Gas (ERGEG)" for at fremme rådslagning, samordning og samarbejde mellem de regulerende myndigheder i medlemsstaterne og mellem disse myndigheder og Kommissionen med det formål at konsolidere det indre marked for elektricitet og naturgas. ERGEG er sammensat af repræsentanter for de nationale regulerende myndigheder.

Gruppen har i de senere år ydet særdeles positive bidrag til udviklingen af det indre marked for gas og elektricitet ved at udstede ikke-bindende retningslinier og rette henstillinger og udtalelser til Kommissionen. Oprettelsen af de selv-regulerende organer og ERGEG har dog ikke ført til det virkelige fremskridt hen imod opstillingen af fælles standarder og fremgangsmåder, som er nødvendigt for at virkeliggøre handel på tværs af grænserne og udvikling af i første omgang regionale markeder og i sidste ende et europæisk energimarked.

Energisektoren er med tiden blevet mere kompleks og omfatter i højere grad forskellige økonomiske interesser. Den nuværende fremgangsmåde inden for ERGEG, hvor enighed i praksis normalt kræver tilslutning fra 27 regulerende myndigheder og mere end 30 transmissionssystemoperatører, giver ikke tilfredsstillende resultater. Det har mundet ud i en række ikke-bindende regler og i bestræbelser på at nå til enighed om fælles fremgangsmåder gennem "gradvis konvergens", men ikke ført til de nu nødvendige virkelige afgørelser af vanskelige spørgsmål.

De tekniske forskrifter, som elselskaber i øjeblikket må arbejde efter, "grid-codes", er meget forskellige fra medlemsstat til medlemsstat og ofte ikke engang ens inden for samme medlemsstat. Disse regler er nødt til at nærme sig hinanden for til sidst at blive harmoniseret, hvis vi skal integrere energimarkederne i EU.

Kommissionen har vurderet forskellige muligheder for, hvordan de nødvendige opgaver kan tilrettelægges, herunder om Kommissionen ville være i stand til at løse dem selv. Harmonisering af sådanne forhold er lige så lidt som fremskridt med opbygningen af ny infrastruktur en opgave, der hører hjemme inden for Kommissionens typiske virkefelt. Kommissionen har faktisk aldrig varetaget en sådan opgave. Den kræver samarbejde mellem de 27 nationale regulerende myndigheders sagkyndige specialister, for det er dem, der skal nå til enighed om at ændre deres nationale netforskrifter ("grid-codes"). I praksis er det kun et organ, der udgår fra de nationale regulerende myndigheder, som kan mobilisere alle de nødvendige ressourcer hos de nationale myndigheder, der er afgørende for succes på disse områder. Agenturet kan via sit repræsentantskab - hvor de nationale myndigheder er

repræsenteret - trække på disse myndigheders personale. Det er Kommissionen ikke i stand til.

Kommissionen har konkluderet, at de opgaver, der må løses, bedst kan varetages af en særlig enhed, som er uafhængig af og ligger uden for Kommissionen. Både Det Europæiske Råd, på mødet i foråret 2007, og Europa-Parlamentet, i den senere tids beslutninger, har tilsluttet sig denne konklusion².

Det blev derfor overvejet at skabe et stærkere netværk af nationale energimyndigheder. Netværket af konkurrencemyndigheder, som blev oprettet i 2004 i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 1/2003, kunne være en model. Men det ville gøre det nødvendigt at give Kommissionen selvstændige beføjelser i energisektoren (sådanne beføjelser findes i øjeblikket kun på konkurrencereglernes område). De nationale reguleringsmyndigheders beføjelser burde under alle omstændigheder styrkes og harmoniseres.

Desuden kunne det europæiske system af centralbanker være et forbillede, men det er der ikke grundlag for i traktaten. Den model ville simpelthen kræve en traktatændring.

Kommissionen kom derfor til den konklusion, at hvis der skulle oprettes et uafhængigt organ, der kunne stille forslag til Kommissionen om grundlæggende afgørelser og selv træffe reguleringsafgørelser med bindende virkning for tredjeparter om tekniske detaljspørgsmål, der uddeles til det, så ville den eneste løsning være at oprette et agentur.

I forslaget er agenturets hovedopgaver et supplement på europæisk plan til de reguleringsopgaver, der varetages af de nationale myndigheder. Agenturet skulle udgøre en samarbejdsramme for de nationale reguleringsmyndigheder, give mulighed for myndighedstilsyn med samarbejdet mellem transmissionssystemoperatører og for at træffe enkeltafgørelser om infrastruktur, der berører mere end en medlemsstats territorium. Denne analyse følger de principper, Kommissionen har opstillet i udkastet til interinstitutionel aftale om rammer for europæiske reguleringsorganer³, særlig hvad angår beføjelsen til at træffe enkeltafgørelser, der er juridisk bindende for tredjeparter.

Nedenstående forslag bygger også på "ERGEG+"-forslaget, der nævnes i Kommissionens meddelelse af 10. januar 2007, "En energipolitik for Europa"⁴.

² Det Europæiske Råd tilslutte sig i sine konklusioner ideen om at oprette et uafhængigt organ, hvor nationale regulerende myndigheder skal samarbejde og træffe afgørelse om vigtige grænseoverskridende spørgsmål, og den vedtagne Vidal Quadras-betænkning noterer, at Europa-Parlamentet "bifalder Kommissionens forslag om at forbedre samarbejdet mellem de nationale reguleringsmyndigheder på EU-plan, via en EU-enhed, for på den måde at fremme en mere europæisk tilgang til regulering i forbindelse med grænseoverskridende spørgsmål; understreger, at Kommissionen bør spille en afgørende rolle, uden at dette berører reguleringsmyndighedernes uafhængighed; mener, at reguleringsmyndighederne bør træffe afgørelser om specifikt definerede tekniske og handelsmæssige spørgsmål på et kvalificeret grundlag, i det omfang det er relevant efter høring af TSO'erne og andre relevante aktører, og at beslutningerne bør være juridisk bindende".

³ KOM(2005) 59.

⁴ EUT C [...], [...], s. [...].

3.2. Hovedopgaver for det foreslåedeagentur for samarbejde mellem energimyndigheder

Agenturet skal på europæisk plan supplere de myndigheders opgaver, som de nationale myndigheder løser på nationalt plan, ved at:

- *tilvejebringe en ramme for de nationale myndigheders samarbejde.* Det foreslås at forbedre håndteringen af forhold, der går på tværs af grænserne. Agenturet skal fastlægge procedurer for samarbejde mellem nationale myndigheder, særlig hvad angår og udveksling af oplysninger og fordeling af kompetence, hvor mere end en medlemsstats er involveret. Med denne ramme er det også meningen at fremme regionalt samarbejde mellem nationale myndigheder.
- *føre myndighedstilsyn med samarbejdet mellem transmissionssystemoperatører.* Agenturet vil få ansvaret for at overvåge og kontrollere aktiviteterne i det europæiske net af transmissionssystemoperatører på elområdet og det europæiske net af transmissionssystemoperatører på gasområdet. Det vil navnlig skulle medvirke til at opstille hovedopgaverne i nettenes arbejdsprogrammer, at gennemgå deres tiårige investeringsplan og at udarbejde tekniske og kommercielle regler. Gennemgangen af investeringsplanen hindrer ikke, at tekniske svigt som defineret i national ret er transmissionssystemoperatørernes ansvar. Hvad angår de tekniske og kommercielle regler, vil agenturet få beføjelse til at anmode transmissionssystemoperatørerne om at ændre deres udkast eller løse mere specifikke problemer i nærmere detaljer. Det vil også kunne henstille, at Kommissionen gør disse regler juridisk bindende, når transmissionssystemoperatørernes frivillige gennemførelse af dem viser sig utilstrækkelig eller uegnet for visse forhold. Agenturet kan henstille, at Kommissionen ændrer transmissionssystemoperatørernes udkast eller tilføjer yderligere bestemmelser. I praksis vil denne mekanisme tage form af en konstruktiv og løbende dialog mellem agenturet, transmissionssystemoperatørerne og Kommissionen. Inddragelsen af agenturet får central betydning for sikringen af, at samarbejdet mellem transmissionssystemoperatører foregår på en effektiv og gennemskelig måde til gavn for det indre marked.
- *træffe afgørelse i enkeltsager.* Med henblik på løsningen af særlige problemer af grænseoverskridende betydning foreslås det, at agenturet får myndighed til at træffe afgørelse i enkeltsager, hvor der anmodes om undtagelser⁵ for infrastrukturanlæg af europæisk interesse, og til at afgøre, hvilket reguleringssystem der skal anvendes på infrastruktur, som berører mere end én medlemsstats territorium. Agenturet skulle derudover træffe specifikke afgørelser om tekniske enkeltspørgsmål, som overlades til agenturet i medfør af særlige retningslinier, der vedtages ved en udvalgsprocedure i overensstemmelse med gas- og elektricitetsdirektiverne.
- *varetage almindelige rådgivningsopgaver.* Agenturet skal generelt optræde som rådgiver for Kommissionen, hvad angår spørgsmålet om regulering af markedet, og kan eventuelt udstede ikke-bindende retningslinier for at skabe opmærksomhed om god praksis blandt de nationale myndigheder. I enkeltsager skulle det også have beføjelse til på baggrund af gennemførelsesbestemmelser, som Kommissionen vedtager i medfør af Fællesskabets lovgivning om gas- og elsektoren, at behandle afgørelser truffet af nationale regulerende myndigheder og forelægge en udtalelse herom for Kommissionen.

⁵ Se artikel 22 i direktiv 2003/55/EF og artikel 7 i forordning (EF) nr. 1228/2003.

Selvom dets beføjelser ikke kan udvides til at omfatte generelle retsregler (f.eks. formel vedtagelse af bindende retningslinier), vil det nye agentur alt i alt få en afgørende rolle for udviklingen og gennemførelsen af reglerne for det europæiske gas- og elektricitetsmarked.

3.3. Styrelsen af det foreslåede agentur for samarbejde mellem energimyndigheder

Den institutionelle opbygning af agenturet for samarbejde mellem energimyndigheder og principperne for styring af det bygger i hovedsagen på de normale regler og praksis for Fællesskabets reguleringsorganer.

Der skal dog tages særligt hensyn til myndighedsfunktionens nødvendige uafhængighed. Derfor foreslås det, at der ved siden af en bestyrelse, som bliver ansvarlig for alle administrative og budgetmæssige anliggender, oprettes et repræsentantskab med ansvar for alle reguleringsmæssige anliggender og afgørelser. Direktøren, som bestyrelsen udnævner efter høring af repræsentantskabet, udvælges på grundlag af en liste, som indstilles af Kommissionen. Direktøren repræsenterer agenturet og har ansvaret for den daglige ledelse. Dertil kommer et klagenævn, som behandler klager over agenturets afgørelser.

3.4. Økonomiske forhold

Det foreslås, at agenturet på baggrund af de opgaver, det pålægges, får en begrænset stab på 40-50 mennesker. Denne vurdering bygger på en omfattende analyse af personalebehovet hos de nationale regulerende myndigheder og en omhyggelig analyse af, hvilket minimum af ressourcer der nødvendigt for at udføre de foreslåede opgaver, særlig under hensyntagen til de muligheder for synergi, der ligger i at udnytte de nationale regulerende myndigheders ressourcer til at bistå agenturet i dets arbejde. Forslaget til personale ligger på linie med disse myndigheders behov⁶. Som nævnt ovenfor ville personalebehovet blive langt større, hvis Kommissionen skulle forsøge at løse agenturets opgaver.

De samlede årlige udgifter til agenturet anslås til ca. 6-7 mio. EUR, heraf 5 mio. euro til personaleudgifter (idet den gennemsnitlige udgift per person sættes til udgifterne til Kommissionens personale, dvs. 0,117 mio. EUR året, hvad der inkluderer udgifter til bygninger og medfølgende administrationsudgifter), 1 mio. EUR i driftsudgifter (møder, undersøgelser, oversættelse, udgivelse og offentlighedsarbejde), mens resten går til kapitaludgifter (anskaffelse af løsøre og udgifter i den forbindelse) samt rejseudgifter.

De årlige omkostninger til agenturet dækkes af tilskud fra Fællesskabet. Agenturet får begrænsede indtægter fra gebyrer, der opkræves af tredjeparter, når agenturet træffer visse afgørelser.

3.5. Kommissionens rolle

Der er principielt tre forskellige måder at sikre Kommissionens stilling og rolle som traktatens vogter på.

For det første: Hvis agenturet træffer afgørelse, vil den kun være bindende i bestemte tekniske situationer, der udtrykkeligt er fastlagt i forordningen og direktiverne eller for enkeltsagers vedkommende i bindende retningslinier. Agenturet har ingen politisk skønsmargen uden for denne ramme.

⁶ Begrundelsen vil få vedlagt et organisationsdiagram.

For det andet: Hvis samarbejdet mellem transmissionssystemoperatører eller afgørelser truffet af de nationale myndigheder truer konkurrencens effektivitet og markedets evne til at fungere, skal agenturet omgående underrette Kommissionen, som derpå kan træffe de nødvendige foranstaltninger for at afhjælpe situationen. Kommissionen kan også vælge at handle på eget initiativ.

For det tredje: Kun Kommissionen kan træffe grundlæggende afgørelser. I disse tilfælde er agenturets opgave rent forberedende og rådgivende. Kommissionens juridiske tjeneste har omhyggeligt gransket teksten ud fra disse synspunkter for at sikre, at agenturet ikke får nogen skønsmæssige beføjelser til at træffe grundlæggende afgørelser.

Desuden bliver det Kommissionens opgave at specificere og definere agenturets rolle yderligere ved at vedtage bindende retningslinjer.

4. EFFEKTIVT SAMARBEJDE MELLEM TRANSMISSIONSSYSTEMOPERATØRERNE

4.1. Et stærkt samarbejde mellem transmissionssystemoperatørerne er nødvendigt for integrationen af el- og gasmarkedene

Integrationen af markederne kræver også, at transmissionssystemoperatørerne (TSO'erne) samarbejder effektivt, og at der findes et klart og stabilt regelgrundlag, som også må omfatte koordinering af reglerne. Reglerne om adgang til nettet og driftsreglerne skal være forenelige, oplysninger skal udveksles effektivt mellem transmissionssystemoperatørerne, og nye investeringer i øget sammenkoblingskapacitet skal koordineres omhyggeligt. Transmissionssystemoperatørerne inden for gas og elektricitet samarbejder allerede frivilligt i eksisterende organer som European Transmission System Operators (ETSO) og Gas Transmission Europe (GTE). De samarbejder på regionalt plan om driftsmæssige spørgsmål og deltager i tekniske organer som for eksempel UCTE (Unionen for Koordinering af Transport af Elektricitet) og EASEE-gas (European Association for the Streamlining of Energy Exchange). Disse samarbejdsinitiativer i flere lag har ydet væsentlige bidrag til det indre marked og forbedret nettens effektivitet og sikkerhed.

Men nu er grænsen for det frivillige samarbejdes bæreevne nået, hvad der for eksempel viser sig som forstyrrelser på nettet og strømudfald, der skyldes dårlig samordning af netdriften eller manglende forbindelser i el- og gasnettene, foruden vanskeligheder, hvor det gælder om at foreslå eller blive enige om fælles tekniske standarder. Derfor foreslås det, at transmissionsnetoperatørerne får til opgave at styrke deres samarbejde på visse nøgleområder, og herunder særlig fokusere på følgende hovedproblemer:

- *Udvikling af kommercielle og tekniske "regler"*. Integrationen af el- og gasmarkedene nødvendiggør et sammenhængende sæt af tekniske og kommercielle regler. Disse regler bygger i dag på nationalt grundlag eller på henstillinger fra organisationer som UCTE eller EASEE-gas. Det giver tre typer problemer: For det første omfatter de eksisterende regler ikke alle de områder, som der er behov for at harmonisere for at få det integrerede marked til at fungere, for det andet er de nationale regler ofte ikke forenelige indbyrdes, og for det tredje er de ofte ikke juridisk bindende eller gennemtvungelige. Som eksempler på sådanne regelsæt kan nævnes UCTE's driftshåndbog for sikkerhed og pålidelighed i el-transmissionsnettene eller henstillingerne fra EASEE-gas om gaskvalitet.

- Forslaget fastholder transmissionssystemoperatørernes frivillige proces som en pragmatisk måde at udarbejde tekniske og kommercielle detailregler på. Sådanne regler er ofte teknisk komplicerede, og der er behov for en effektiv procedure for at ændre dem, når det er nødvendigt. Hvad forslaget tilfører denne proces, er et stærkt myndighedstilsyn med indholdet og overvågning af overholdelsen og håndhævelsen af disse regler fra de nationale myndigheders, agenturets og/eller Kommissionens side, alt efter arten af det pågældende forslag. Kan transmissionssystemoperatørerne ikke nå til enighed om nødvendige tekniske og kommercielle regler, eller gennemfører de dem ikke, er der mulighed for at foreslå og vedtage dem ved udvalgsproceduren på forslag af Kommissionen.
- I alt opstilles der i dette forslag elleve hovedområder for samarbejde. Det årlige arbejdsprogram for det europæiske netværk af transmissionssystemoperatører (se kapitel 1.2), som udarbejdes i samråd med alle berørte parter og med det nye agentur for samarbejde mellem energimyndighederne (se kapitel 3), vil definere hovedopgaverne og uddybe nærmere, hvilke tekniske og kommercielle regler der er behov for. Samarbejdet mellem transmissionssystemoperatørerne bør også omfatte overvågning af gennemførelse af de tekniske og kommercielle regler.
- *Forsknings- og innovationsaktiviteter af fælles interesse:* TSO-samarbejdet bør lægge rammer for, hvordan de forsknings- og innovationsaktiviteter, der er nødvendige, identificeres, finansieres og forvaltes, og således drive en sund teknisk og funktionel udvikling af det europæiske el- og gasnet fremad, navnlig for at fremme forsyningssikkerheden og en effektiv udnyttelse af energien og for at gøre det muligt for kulstoffattige teknologier at trænge igennem.
- *Samordning af netdriften.* TSO-samarbejdet omfatter fælles drift af net efter de aftalte kommercielle og tekniske regler. Det omfatter også udveksling af oplysninger om netdriften og samordnet offentliggørelse af information om netadgang, for eksempel på en fælles "gennemsigtighedsplatform".
- *Investeringsplanlægning.* For at kunne stille tilstrækkelig transmissionskapacitet til rådighed til at dække efterspørgslen og integrere de nationale markeder, må netoperatørerne gennemføre samordnet og langsigtet planlægning af systemudviklingen med henblik på at planlægge netinvesteringer og overvåge udviklingen i transmissionsnettenes kapacitet. Ideen er den, at de europæiske netværk af transmissionssystemoperatører offentliggør netudviklingsplaner, der skal omfatte integreret netmodellering, scenarieudvikling og det integrerede systems smidighed og leveringskapacitet. Disse udviklingsplaner bør se tilstrækkelig langt frem (f.eks. mindst ti år) til at investeringshuller kan identificeres i god tid, ikke mindst med tanke på den grænseoverskridende kapacitet.

Især for de sidste to af disse opgaver gælder det, at regionale initiativer spiller en positiv rolle for markedsintegrationen. Samarbejdet mellem transmissionssystemoperatører på europæisk plan bør da også suppleres på regionalt plan for at sikre, at der kommer virkelige praktiske fremskridt, at nettet forvaltes optimalt⁷, og at investeringerne planlægges og udføres hensigtsmæssigt. De retlige rammer bør fremme, koordinere og udvikle regionale initiativer

⁷ For eksempel er det på elektricitets området klart, at de tekniske regler for visse forhold må fastsættes for hvert synkronområde for sig.

mellem transmissionssystemoperatører og regulerende myndigheder, sådan som det foregår inden for *Regional Initiatives*, der ledes af ERGEG, og initiativer som *Pentalateral Forum* i det centrale Vesteuropa, jf. anbefalinger fra store berørte parter som Eurelectric.

4.2. En forbedret samarbejds mekanisme

Det er vigtigt, at det anerkendes på europæisk plan, at transmissionssystemoperatørernes samarbejdsstrukturer har myndighed til at udføre ovenstående opgaver. Derfor vil Kommissionen formelt udpege europæiske netværk af transmissionssystemoperatører (på gas- og elområdet) til at løse opgaverne.

Transmissionssystemoperatørerne må som selskaber være åbne om deres samarbejds måder. De kan bygge på eksisterende strukturer som GTE og ETSO. Men de opgaver og ansvarsområder, transmissionssystemoperatørerne pålægges, medfører et behov for en central og permanent samarbejdsstruktur, hvad angår både organisation og praktiske redskaber til planlægning og drift af nettene.

Agenturet for Samarbejde mellem Energimyndigheder vil overvåge, hvordan det europæiske net af transmissionssystemoperatører udfører de opgaver, det pålægges.

Transmissionssystemoperatørerne vil gøre inddragelse og høring af berørte parter som producenter, leverandører, kunder og distributionssystemoperatører til normal praksis straks fra starten på deres arbejde med et givet emne. Parterne vil således blive hørt om udkast til kommercielle og tekniske regler, der udarbejdes af transmissionssystemoperatørerne, og de vil kunne sende kommentarer til transmissionssystemoperatørernes årlige arbejdsprogram. Agenturet vil føre tilsyn med, at høringerne gennemføres ordentligt.

5. ET BEDRE FUNGERENDE MARKED

Det foreliggende forslag sigter også mod at forbedre de lovgivningsmæssige rammer for at lette tredjepartsadgang til centrale infrastrukturanlæg, øge markedets gennemsigtighed, fremme integrationen af markedet og forbedre adgangen til kunder i detailledet.

5.1. Undtagelsesordning

Under de nuværende regler kan større nye infrastrukturanlæg undtages fra reglerne om reguleret tredjepartsadgang for en periode, der fastsættes på forhånd. For flere infrastrukturanlæg, der er færdigopført eller under opførelse, herunder sammenkoblingslinjer for gas og elektricitet samt LNG-anlæg, er der gjort brug af denne mulighed. Den har hjulpet med til at fremme projekter, der gavner forsyningssikkerheden og konkurrencen. De hidtidige erfaringer viser dog, at både projektudviklere, regulerende myndigheder og Kommissionen kunne have gavn af en strømlinet procedure for ansøgning om og bevilling af undtagelser samt af en tydeliggørelse af visse af betingelserne. Derfor foreslår Kommissionen, at der udstikkes retningslinjer til støtte for ansøgere og myndigheder, når de skal realisere betingelserne i en undtagelse. For at sikre, at det ikke desto mindre er muligt for markedet at udnytte undtagne infrastrukturanlæg optimalt, foreslås det, at de mindstekrav til nye infrastrukturanlæg om kapacitetsallokering og om regler for håndtering af overbelastningssituationer (hvor kapaciteten viser sig begrænsende), der hidtil er blevet stillet tilfælde for tilfælde, gøres til generelle krav.

5.2. Åbenhed

Det indre el- og gasmarked lider under mangel på likviditet og gennemsigtighed, hvilket hindrer effektiv ressourceallokering, begrænser mulighederne for risikodækning og spærrer vejen for nye investorer. Der må stilles mere information til rådighed for markedet for at øge markedets tillid, likviditet og antallet af markedsdeltagere.

De nuværende åbenhedskrav fokuserer på offentliggørelse af nettets kapacitet, således at markedsdeltagerne kan se, om der er kapacitet til rådighed, og om al disponibel kapacitet udbydes på markedet. Markedsdeltagerne har dog også brug for lige adgang til de oplysninger, der er bestemmende for bevægelser i engrospriserne.

De gamle monopolselskaber, der står for størstedelen af de nuværende gas- og elektricitetsstrømme, og som ejer de fleste af aktiverne på markedet, har mere og bedre adgang til information end nye investorer. På elområdet stiller forordningen i form af vedlagte retningslinjer krav om gennemsigtighed for så vidt angår elproduktionen, men kravene er ikke vidtgående nok, og på gasområdet findes der i øjeblikket ingen krav af den art. Derfor foreslås det, at åbenhedskravene udvides til at omfatte gaslagre, prognoser for udbud og efterspørgsel, omkostninger til balancering af nettet og handel.

Det er nødvendigt, at de nationale myndigheder kontrollerer og overvåger, om disse krav efterleves korrekt og i fuldt omfang, og det kræver, at deres beføjelser styrkes.

De foreliggende forslag stiller ikke nye krav til de berørte virksomheder om gennemsigtighed på områderne derivater og finansielle instrumenter, men Kommissionen vil undersøge dette spørgsmål nærmere og sigter mod at nå frem til en konklusion hen imod midten af 2008. Agenturet for Samarbejde mellem Energimyndigheder og Det Europæiske Værdipapirtilsynsudvalg (CESR) opfordres til at arbejde sammen om den videre undersøgelse og til at afgive udtalelse om, om der bør stilles åbenhedskrav til forretningstransaktioner inden for gas- og elforsyningskontrakter og gas- og elderivater, før og/eller efter at handelen er indgået.

5.3. Adgang til oplagring

Det eksisterende direktiv om det indre gasmarked fastsætter, at når lagerfaciliteter er afgørende for forsyningen af kunderne, skal lageroperatørerne give tredjeparter adgang. Medlemsstaterne kan enten sikre adgangen til disse lagre med fastsættelse af betingelser, som den regulerende myndighed definerer, eller ved at forpligte lagersystemoperatørerne til at forhandle med kunderne om adgangsvilkår. Direktivet stiller kun principielle krav og lader medlemsstaterne have stor frihed til at udforme deres regelværk. Senere satte Madrid-forummet kød på disse principper, idet alle berørte parter enedes om frivillige retningslinjer for, hvordan lagersystemoperatører bør håndtere tredjepartsadgang (*Guidelines for Good Third Party Access Practice for Storage System Operators*, GGSSO). ERGEG har imidlertid konkluderet, at gennemførelsen af disse retningslinjer er alt i alt for ringe.

Kommissionen foreslår nu fire foranstaltninger, der skal sikre, at de gennemføres bedre:

- Principperne i retningslinjerne gøres juridisk bindende, og der åbnes mulighed for gennemførelse af retningslinjerne på detailniveau ved hjælp af udvalgsproceduren.

- Det fastsættes, at lagersystemoperatører, som er en del af forsyningsvirksomheder, udskilles selskabsretligt og funktionelt.
- De nationale regulerende myndigheders tilsynsbeføjelser over for lagrene styrkes.
- Der kræves større klarhed om, hvilke regler der gælder for lagre.

For at gøre retningslinjerne juridisk bindende udvides forordningen til også at definere, hvordan lagersystemoperatører skal tilbyde tjenester for tredjepartsadgang, og hvordan de bør allokere kapaciteten og håndtere situationer, hvor kapaciteten viser sig for begrænset (overbelastning). Den vil også fastsætte åbenhedskrav og indeholde foranstaltninger, der skal gøre det muligt for et sekundært marked for lagerkapacitet at udvikle sig. Disse regler skulle kunne sikre, at al den lagerkapacitet, der står til rådighed for tredjeparter, udbydes på markedet uden diskrimination og på en gennemsigtig måde, og at der lægges en kraftig dæmper på kapacitetshamstring. Disse regler skal også tjene til at sikre overensstemmelse med de foreslåede minimumkrav vedrørende undtagne infrastrukturanlæg.

Kravet om selskabsretlig og funktionel udskillelse af lagersystemoperatører vil gøre adgangen til lagerkapacitet langt mere effektiv. Når leverandører har brug for lagerkapacitet, må de nu kontakte deres konkurrenter for at købe den kapacitet, de har brug for, og det gavner ikke tilliden på markedet, men er en alvorlig hindring for nye investorer. Kravet om, at lageroperatøren udskilles, vil forbedre denne situation og sætte konkurrenter og regulerende myndigheder i stand til at kontrollere, at al disponibel lagerkapacitet faktisk udbydes på markedet.

Kommissionen foreslår, at den nuværende tvetydighed omkring, hvilken andel af lagerkapaciteten der udbydes på markedet, elimineres med et krav om, at alle medlemsstater skal fastsætte kriterier for, hvornår og hvordan der skal være tredjepartsadgang til lagerkapacitet, og om at de skal offentliggøres. Den regulerende myndighed får dermed til opgave at kontrollere, om kriterierne anvendes korrekt over for alle lagre.

5.4. Adgang til LNG-terminaler

LNG får stadig større betydning for EU's gasforsyning, og masser af investeringer i LNG-terminaler er planlagt eller under iværksættelse. Derfor er der behov for gennemsigtige regler for adgang til LNG-terminaler. De regulerende myndigheder har påpeget behovet, og ERGEG har udarbejdet retningslinjer for at tilvejebringe en fælles fremgangsmåde for tredjepartsadgang til LNG-terminaler.

Selv om mange af de LNG-terminaler, der er opført, har udnyttet muligheden for fritagelse fra tredjepartsadgang og myndighedstilsyn, som direktivets artikel 22 åbner, findes der også LNG-terminaler, som reglerne om tredjepartsadgang anvendes på. Det nuværende direktiv indeholder kun et generelt krav om, at adgangen skal reguleres, og det giver medlemsstaterne mulighed for forskellige fortolkninger. Men en undtagelse i henhold til artikel 22 er desuden altid tidsbegrænset, og når undtagelsesperioden er udløbet, bliver LNG-terminalerne reguleret. Kommissionen foreslår derfor, at der indføres klarere definerede regler for tredjepartsadgang til LNG-terminalerne. For at gøre retningslinjerne juridisk bindende udvides forordningen til også at definere, hvordan LNG-terminaloperatører bør tilbyde tjenester for tredjepartsadgang, og hvordan de bør allokere kapaciteten og håndtere situationer, hvor kapaciteten viser sig for begrænset. Den vil også fastsætte åbenhedskrav og indeholde foranstaltninger, der skal gøre det muligt for et sekundært marked for

terminalkapacitet at udvikle sig. Disse regler skal også tjene til at sikre overensstemmelse med de foreslåede minimumskrav vedrørende undtagne infrastrukturanlæg.

5.5. Langtidsaftaler om forsyning

Bilaterale forsyningsaftaler på *downstream*-markedet giver energiintensive industrier mulighed for at købe forsyninger til *mere forudsigelige* priser. Imidlertid er der risiko for, at sådanne aftaler afskærmer *downstream*-markedet ved at forhindre forbrugerne i at skifte leverandør og således begrænser konkurrencen. For at mindske usikkerheden på markedet vil Kommissionen i de kommende måneder udsende vejledning *i en passende form* om, hvordan langsigtede bilaterale forsyningsaftaler på *downstream*-markedet kan udformes i overensstemmelse med EF's konkurrenceret.

5.6. Rammer for en gradvis etablering af et europæisk detailmarked

Hverken på el- eller gasmarkedet er det endnu muligt at tale om et europæisk detailmarked (husstande og små virksomheder), da kunderne, hvis de overhovedet har et valg, stadig er nødt til at vælge en leverandør, der er etableret i det samme land. Etableringen af et ægte europæisk slutbrugermarked er det endelige mål for det indre marked for el og gas: Det er en nødvendig forudsætning for, at der kan opstå markeder med konkurrence, og for at opnå maksimal effektivitet. Liberaliseringen på detailmarkedet er vigtig til sikring af, at alle EU-borgere får udbytte af konkurrencen. Hvis der kun liberaliseres i forhold til store kunder, vil de europæiske husstande ende med at subsidiere erhvervslivet, og signaler om investeringsbehov til ny produktions- og forsyningskapacitet vil blive forvredet. Fra den 1. juli 2007 er alle detailmarkeder i EU blevet åbnet op for konkurrence, men i praksis er mange forbrugere bundet til deres historiske leverandører, fordi der ikke er indført en hensigtsmæssig lovramme som forudsat. Et europæisk detailmarked kan kun udvikle sig gradvis. For at stimulere denne proces overvejer Kommissionen at oprette et forum for detailledet med baggrund i de positive erfaringer fra Firenze- og Madrid-forummerne. Dette forum skulle gøre det muligt at fokusere på særlige forhold i detailledet, og det skulle tjene som en platform, hvorfra alle berørte parter kan fremme udviklingen af et detailmarked, der omfatter hele EU. Dette forum skulle give gode råd om, hvordan medlemsstaterne og de regulerende myndigheder kan forpligtes til at fastsætte klare regler om konkurrence på detailmarkedet med det formål gradvis at harmonisere markedsreglerne, således at der kan opstå detailmarkeder på tværs af grænserne.

Velfungerende detailmarkeder kommer også til at spille en særdeles vigtig rolle for befolkningens stigende opmærksomhed på husstandenes energiforbrug og prisen på energi, eftersom alle tiltag til at reducere CO₂-udledningerne og øge energieffektiviteten kræver, at husstandene gør en indsats. Kommer der konkurrence om leveringen af energi til husstandene, vil det øge folks energibevidsthed. Den nuværende praksis, hvor forbrugerne først får den endelige regning for deres energiforbrug efter et års forløb, gavner ikke denne bevidsthed, og det sætter heller ikke leverandørerne i stand til at tilbyde tjenester i indbyrdes konkurrence, hvor der skelnes mellem husholdninger med særlige behov. Leverandørerne må derfor give flere oplysninger, så det sikres, at deres kunder informeres hyppigere om, hvad de forbruger af energi, og hvad det koster.

Det er indlysende, at det frie forbrugsvalg må ledsages af stærke garantier for forbrugernes rettigheder. Sårbare forbrugere beskyttes allerede i det nuværende direktiv, således at de kan få dækket det energibehov, der må opfyldes for at kunne føre en normal tilværelse. I nogle lande er disse regler dog ikke blevet anvendt korrekt, og for at tydeliggøre rammen foreslår Kommissionen, at der indføres bindende retningslinjer. Samtidig foreslår Kommissionen, at alle kunders rettigheder styrkes, blandt andet derved at de får ret til at skifte leverandør når som helst, og ved at forlange, at energiselskaberne afregner senest en måned efter, at en kunde har skiftet leverandør.

Endelig er Kommissionen nået til den konklusion, at de nuværende regler om selskabsretlig og funktionel udskillelse er tilstrækkelige for så vidt angår distributionssystemoperatørerne. Den foreslår derfor ikke, at reglerne om ejendomsretlig adskillelse, jf. kapitel 4, udvides til at omfatte disse operatører.

6. SAMARBEJDE OM AT STYRKE FORSYNINGSSIKKERHEDEN

6.1. Transmissionssystemoperatørerne skal overvåge forsyningssikkerheden

Det er vigtigt at sikre, at el- og gassystemerne kan dække efterspørgslen, også under spidsbelastning. For elektricitetens vedkommende er dette kun muligt, når der er produktionskapacitet nok (produktionsdækning), og når nettet er i stand til at transportere energien fra producent til slutbruger (netdækning). For gassens vedkommende skal der findes tilstrækkelig import- og lagerkapacitet.

Ifølge direktiv 2005/89/EF skal de enkelte landes regulerende myndigheder med bistand fra transmissionssystemoperatørerne udarbejde en årlig redegørelse til Kommissionen for forsyningssikkerheden på elområdet. Direktiv 2004/67/EF fastsætter, at medlemsstaterne skal afgive indberetning om forsyningssikkerhedssituationen for gas og om de regler, der skal fremme investeringer i infrastruktur. De foreslåede ændringer til forordningen (EF) nr. 1228/2003 og (EF) nr. 1775/2005 pålægger nettet af europæiske transmissionssystemoperatører at udarbejde prognoser for systemdækningen hver sommer og vinter og på langt sigt. Det er nødvendigt at have en europæisk prognose, således at der kan tages hensyn til mulighederne for at eksportere og importere elektricitet og gas under spidsbelastninger. El- og gasstrømmene på tværs af grænserne inden for det indre marked gør det nødvendigt at udarbejde prognoser på europæisk plan.

6.2. Samarbejde mellem medlemsstaterne

I EU's lovgivning er der to direktiver, der har betydning for gasforsyningssikkerheden. For det første er der direktiv 2003/55/EF, som gav medlemsstaterne generel tilsynspligt. For det andet er der Rådets direktiv 2004/67/EF, der specifikt handler om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsyningssikkerheden. Det sidste fastsætter, at der nedsættes en gaskoordinationsgruppe, og definerer en "fællesskabsmekanisme", der skal træde i funktion, når forsyningerne afbrydes.

Med disse retsakter etableres der en koordineringsplatform. De opstiller ikke kvantitative mål for forsyningssikkerheden og pålægger ingen forpligtelser med hensyn til gaslagre. Endelig indeholder de ingen ramme for regionalt samarbejde under alvorlige forsyningsafbrydelser.

Direktiv 2004/67/EF er først for nylig blevet gennemført af medlemsstaterne. Det pålægger i artikel 10 Kommissionen at afgive rapport inden den 19. maj 2008 om, hvordan det er blevet gennemført, og især om, hvor effektive dets instrumenter har vist sig at være, og det fastslår, at Kommissionen kan stille yderligere forslag om forsyningssikkerhed. I denne rapport vil Kommissionen navnlig behandle spørgsmålet om forsyningssikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med gaslagre.

Derfor indeholder de her foreliggende forslag, som udgør et første skridt, ingen ændringer af direktiv 2004/67/EF; de forholder sig i denne henseende kun en til to spørgsmål:

- *Skærpet pligt til åbenhed om omfanget af kommercielle lagre.* Hver lageroperatør forpligtes til dagligt at offentliggøre mængden af gas i sine anlæg. Denne pligt vil give væsentligt øget gensidig tillid i forbindelse med regional og bilateral bistand under alvorlige forsyningsafbrydelser.
- *Solidaritet.* Det foreslås, at medlemsstaterne samarbejder om at fremme regional og bilateral solidaritet. Meningen er, at dette samarbejde skal omfatte situationer, hvor der er stor sandsynlighed for, at der opstår alvorlige afbrydelser i gasforsyningerne med virkning for en medlemsstat. Som eksempler på denne samordning kan nævnes strømlining af nationale beredskabsforanstaltninger og udarbejdelse af praktiske anvisninger på gensidig bistand. Kommissionen vil vedtage retningslinier for samarbejde om regional solidaritet, hvis det viser sig nødvendigt.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om oprettelse af et agentur for samarbejde mellem energimyndigheder

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —
under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,
under henvisning til forslag fra Kommissionen⁸,
under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg⁹,
under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget¹⁰,
i henhold til proceduren i traktatens artikel 251, og
ud fra følgende betragtninger:

- (1) I Kommissionens meddelelse af 10. januar 2007 med titlen "En energipolitik for Europa"¹¹ understreges det, hvor vigtigt det er at gennemføre det indre marked for elektricitet og naturgas i fuldt omfang. Bedre regulering af sektoren på fællesskabsplan anføres som en vigtig foranstaltning for opfyldelsen af denne målsætning.
- (2) Kommissionen nedsatte ved afgørelse 2003/796/EF¹² en uafhængig rådgivende gruppe for elektricitet og gas, "Gruppen af Europæiske Tilsynsmyndigheder for Elektricitet og Gas" (ERGEG), for at lette samråd, koordinering og samarbejde mellem medlemsstaternes energimyndigheder og mellem disse myndigheder og Kommissionen med det formål at konsolidere det indre marked for elektricitet og naturgas. Gruppen består af repræsentanter for de nationale regulerende myndigheder, som er etableret i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 96/92/EF¹³ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni

⁸ EUT C af , s. .

⁹ EUT C af , s. .

¹⁰ EUT C af , s. .

¹¹ EUT C af , s. .

¹² EUT L 296 af 14.11.2003, s. 34.

¹³ EUT L 176 af 15.7.2003, s. 37.

2003 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 98/30/EF¹⁴.

- (3) ERGEG har siden sin oprettelse bidraget positivt til videreudviklingen af det indre marked for elektricitet og gas. Der er imidlertid et udbredt ønske i sektoren og i øvrigt foreslået af ERGEG selv, at det frivillige samarbejde mellem de nationale energimyndigheder nu bør foregå inden for en fællesskabsstruktur med klare beføjelser og myndighed til at vedtage individuelle reguleringsbeslutninger i en række specifikke tilfælde.
- (4) Det Europæiske Råd opfordrede i foråret 2007 Kommissionen til at foreslå foranstaltninger med henblik på oprettelse af en uafhængig mekanisme til sikring af samarbejdet mellem de nationale energimyndigheder.
- (5) På grundlag af konsekvensanalysen i relation til ressourcebehovene hos en central enhed kunne det konkluderes, at en uafhængig central enhed indebærer flere fordele på lang sigt end andre løsningsmodeller. Der bør derfor oprettes etagentur for samarbejde mellem energimyndigheder, i det følgende benævnt "agenturet".
- (6) Agenturet skal sikre, at de reguleringsopgaver, der varetages på nationalt plan af de nationale energimyndigheder i henhold til direktiv 2003/54/EF og direktiv 2003/55/EF, koordineres effektivt og om nødvendigt suppleres på fællesskabsplan. I denne forbindelse er det nødvendigt at garantere agenturets uafhængighed, dets tekniske og reguleringsmæssige kapacitet og dets åbenhed og effektivitet.
- (7) Agenturet skal overvåge samarbejdet mellem transmissionssystemoperatører i elektricitets- og gassektoren og udførelsen af de opgaver, der er overdraget det europæiske net af transmissionssystemoperatører for elektricitet og det europæiske net af transmissionssystemoperatører for gas. Det er afgørende, at agenturet inddrages for at sikre, at samarbejdet mellem transmissionssystemoperatører forløber effektivt og åbent til gavn for det indre marked.
- (8) Der bør etableres en ramme, inden for hvilken de nationale energimyndigheder kan samarbejde. Denne ramme skal sikre ensartet anvendelse af lovgivningen om det indre marked for elektricitet i hele Fællesskabet. Hvad angår forhold, der berører mere end én medlemsstat, bør agenturet have beføjelse til at vedtage individuelle beslutninger. Denne beføjelse bør omfatte reguleringsordningen for infrastruktur, der forbinder mindst to medlemsstater, indrømmelse af undtagelser, for så vidt angår anvendelsen af reglerne for det indre marked, for nye samkøringslinjer for elektricitet og ny gasinfrastruktur beliggende i mere end én medlemsstat.
- (9) Eftersom agenturet har et overblik over de nationale regulerende myndigheder på energiområdet, bør det have en rådgivende funktion over for Kommissionen i spørgsmål vedrørende markedsregulering. Det bør også have pligt til at underrette Kommissionen, hvis det finder, at samarbejdet mellem transmissionssystemoperatører ikke giver de fornødne resultater, eller at en national energimyndighed, der har truffet en beslutning i strid med retningslinjerne, ikke er indstillet på at følge agenturets udtalelse.

¹⁴ EUT L 176 af 15.7.2003, s.57.

- (10) Agenturet bør også kunne opstille ikke-bindende retningslinjer for at bistå energimyndigheder og markedsaktører med at udbrede god praksis.
- (11) Agenturets struktur bør tilpasses de særlige behov, der gør sig gældende for regulering på energiområdet. Det er især vigtigt, at der tages fuldt hensyn til de nationale energimyndigheders specifikke rolle og uafhængighed.
- (12) Bestyrelse bør have de fornødne beføjelser til at opstille budgettet, kontrollere dets gennemførelse, udarbejde vedtægter, vedtage finansielle bestemmelser og udnævne direktøren.
- (13) Agenturet bør have de fornødne beføjelser til at varetage de reguleringsmæssige funktioner effektivt og frem for alt uafhængigt. Regulerende myndigheders uafhængighed er ikke blot et centralt princip for god forvaltning, men også en grundlæggende forudsætning for tilliden til markedet. Til afspejling af forholdene på nationalt plan bør repræsentantskabet derfor handle uafhængigt af alle markedsinteresser og ikke søge eller modtage instrukser fra nogen regering eller anden offentlig eller privat enhed.
- (14) På de områder, hvor agenturet har beslutningsbeføjelser, bør de berørte parter for at sikre hurtig sagsbehandling kunne appellere en beslutning til et klagenævn, som bør være en del af agenturet, men uafhængigt af både dets administrative og dets regulerende struktur.
- (15) Agenturet bør primært finansieres over De Europæiske Fællesskabers almindelige budget og ved gebyrer og frivillige bidrag. Navnlig bør de finansielle ressourcer, hvormed energimyndighederne i dag bidrager i fællesskab til deres samarbejde på europæisk plan, fremover stilles til rådighed for agenturet. Det Europæiske Fællesskabs budgetprocedure bør fortsat være gældende for alle tilskud, der konteres De Europæiske Fællesskabers almindelige budget. Revisionen udføres af Revisionsretten i henhold til artikel 91 i Kommissionens forordning (EF, Euratom) nr. 2343/2002 af 23. december 2002 om rammefinansforordning for de organer, der er omhandlet i artikel 185 i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget¹⁵.
- (16) Agenturet bør have et fagligt højt kvalificeret personale. Det bør især drage fordel af kompetencen og erfaringerne hos udstationeret personale fra de nationale energimyndigheder, Kommissionen og medlemsstaterne. Vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i Fællesskaberne samt de regler, som De Europæiske Fællesskabers institutioner har vedtaget i fællesskab med henblik på anvendelsen af denne vedtægt og disse ansættelsesvilkår, bør gælde for agenturets personale. Bestyrelsen bør vedtage de nødvendige gennemførelsesforanstaltninger i samråd med Kommissionen.
- (17) Agenturet bør anvende de almindelige regler om aktindsigt i dokumenter beroende hos fællesskabsorganer. Bestyrelsen bør fastsætte de praktiske foranstaltninger med henblik på beskyttelse af forretningsmæssigt følsomme data og persondata.

¹⁵ EFT L 357 af 31.12.2002, s. 72.

- (18) Tredjelandes deltagelse i agenturets arbejde bør være mulig i henhold til passende aftaler, der indgås med Fællesskabet.
- (19) Eftersom målet for den foreslåede foranstaltning, nemlig samarbejde på fællesskabsplan mellem de nationale energimyndigheder, ikke kan realiseres tilfredsstillende af medlemsstaterne og derfor bedre kan realiseres på fællesskabsplan, kan Fællesskabet i henhold til subsidiaritetsprincippet i traktatens artikel 5 vedtage foranstaltninger. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet i samme artikel er nærværende forordning ikke mere vidtrækkende end nødvendigt for realiseringen af dette mål —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Oprettelse

Der oprettes etagentur for samarbejde mellem energimyndigheder, i det følgende benævnt "agenturet", med det formål på fællesskabsplan at supplere de reguleringsopgaver, der varetages nationalt af de regulerende myndigheder, som er nævnt i artikel 22a i direktiv 2003/54/EF og artikel 24a i direktiv 2003/55/EF, og om nødvendigt koordinere disse myndigheders indsats.

Artikel 2

Juridisk status og hjemsted

1. Agenturet er et fællesskabsorgan med status som juridisk person.
2. Agenturet har i hver medlemsstat den videstgående rets- og handleevne, som vedkommende stats lovgivning tillægger juridiske personer. Det kan i særdeleshed erhverve og afhænde fast ejendom og løsøre og optræde som part i retssager.
3. Agenturet repræsenteres af direktøren.
4. Agenturets hjemsted er beliggende i [sted]. Det placeres i Kommissionens lokaler, indtil dets egne lokaler kan benyttes.

Artikel 3

Sammensætning

Agenturet omfatter:

- (a) en bestyrelse, der varetager de i artikel 10 nævnte opgaver
- (b) et repræsentantskab, der varetager de i artikel 12 nævnte opgaver
- (c) en direktør, der varetager de i artikel 14 nævnte opgaver

- (d) et klagenævn, der varetager de i artikel 16 nævnte opgaver.

Artikel 4

Arten af agenturets dokumenter

Agenturet kan vedtage:

- (a) udtalelser rettet til transmissionssystemoperatører
- (b) udtalelser rettet til energimyndigheder
- (c) udtalelser og henstillinger rettet til Kommissionen
- (d) relevante individuelle beslutninger i specifikke sager, jf. artikel 7 og 8.

Artikel 5

Generelle opgaver

Agenturet kan på anmodning af Kommissionen eller på eget initiativ afgive udtalelse til Kommissionen om alle spørgsmål af relevans for formålet med dets oprettelse.

Artikel 6

Opgaver vedrørende samarbejdet mellem transmissionssystemoperatører

1. Agenturet afgiver udtalelse til Kommissionen om udkast til vedtægter, medlemsfortegnelse og udkast til forretningsorden for det europæiske net af transmissionssystemoperatører for elektricitet i henhold til artikel 2b, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1228/2003 og for det europæiske net af transmissionssystemoperatører for gas i henhold til artikel 2b, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1775/2005.
2. Agenturet overvåger varetagelsen af de opgaver, der påhviler det europæiske net af transmissionssystemoperatører for elektricitet i henhold til artikel 2d i forordning (EF) nr. 1228/2003 og det europæiske net af transmissionssystemoperatører for gas i henhold til artikel 2d i forordning (EF) nr. 1775/2005.
3. Agenturet kan afgive udtalelse til det europæiske net af transmissionssystemoperatører for elektricitet i henhold til artikel 2d, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1228/2003 og til det europæiske net af transmissionssystemoperatører for gas i henhold til artikel 2d, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1775/2005 vedrørende tekniske markedsregler, udkastet til årligt arbejdsprogram og udkastet til 10-årig investeringsplan.

4. Agenturet afgiver en behørigt begrundet udtalelse til Kommissionen, hvis det mener, at det udkast til årligt arbejdsprogram eller det udkast til 10-årig investeringsplan, det har fået forelagt i henhold til artikel 2d, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1228/2003 og artikel 2d, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1775/2005, kan være diskriminatorisk eller ikke sikrer en reel konkurrence og et velfungerende marked.
5. Agenturet afgiver en behørigt begrundet udtalelse til Kommissionen i henhold til artikel 2e, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1228/2003 og artikel 2e, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1775/2005, hvis det mener, at en teknisk markedsregel kan være diskriminatorisk, ikke sikrer en reel konkurrence og et velfungerende marked eller ikke er vedtaget inden for en rimelig frist, eller at transmissionssystemoperatørerne har undladt at implementere en teknisk markedsregel.
6. Agenturet overvåger det i artikel 2h i forordning (EF) nr. 1228/2003 og artikel 2h i forordning (EF) nr. 1775/2005 omhandlede samarbejde mellem de regionale transmissionssystemoperatører.

Artikel 7

Opgaver vedrørende de nationale energimyndigheder

1. Agenturet vedtager individuelle beslutninger om tekniske spørgsmål i henhold til gældende retningslinjer i overensstemmelse med direktiv 2003/54/EF, direktiv 2003/55/EF, forordning (EF) nr. 1228/2003 eller forordning (EF) nr. 1775/2005.
2. Agenturet kan i overensstemmelse med sit arbejdsprogram eller på anmodning af Kommissionen vedtage ikke-bindende retningslinjer for at bistå energimyndigheder og markedsaktører med at udbrede god praksis.
3. Agenturet fremmer samarbejdet mellem de nationale energimyndigheder og mellem energimyndigheder på regionalt plan. Hvor der efter agenturets opfattelse er behov for bindende regler for et sådant samarbejde, fremsætter det passende anbefalinger desangående til Kommissionen.
4. Agenturet afgiver på anmodning af en national regulerende myndighed eller Kommissionen udtalelse om, hvorvidt en afgørelse truffet af en energimyndighed er i overensstemmelse med de i direktiv 2003/54/EF, direktiv 2003/55/EF, forordning (EF) nr. 1228/2003 eller forordning (EF) nr. 1775/2005 omhandlede retningslinjer.
5. Hvis en national myndighed ikke følger en i stk. 4 omhandlet udtalelse fra agenturet inden fire måneder efter at have modtaget udtalelsen, underretter agenturet Kommissionen.
6. Hvis en national energimyndighed i et bestemt tilfælde har problemer med fortolkningen af de i direktiv 2003/54/EF, direktiv 2003/55/EF, forordning (EF) nr. 1228/2003 eller forordning (EF) nr. 1775/2005 omhandlede retningslinjer, kan den anmode agenturet om en udtalelse. Agenturet afgiver udtalelse inden fire måneder og efter samråd med Kommissionen.

7. Agenturet træffer beslutning om reguleringsordningen for infrastruktur, der forbinder mindst to medlemsstater, i overensstemmelse med artikel 22d, stk. 3, i direktiv 2003/54/EF og artikel 24d, stk. 3, i direktiv 2003/55/EF.

Artikel 8

Andre opgaver

1. Agenturet kan indrømme undtagelser i henhold til artikel 7, stk. 4, litra a), i forordning (EF) nr. 1228/2003. Agenturet kan ligeledes indrømme undtagelser i henhold til artikel 22, stk. 3, litra a), i direktiv 2003/55/EF, hvor det drejer sig om infrastruktur beliggende på mere end én medlemsstats område.
2. Agenturet indstiller en uafhængig systemoperatør i overensstemmelse med artikel 10, stk. 4, i direktiv 2003/54/EF og artikel 9, stk. 4, i direktiv 2003/55/EF.

Artikel 9

Bestyrelsen

1. Bestyrelsen består af tolv medlemmer. Seks medlemmer udpeges af Kommissionen, og seks af Rådet. Bestyrelsesmedlemmernes mandatperiode er fem år og kan fornyes én gang.
2. Bestyrelsen vælger en formand og en næstformand blandt sine medlemmer. Næstformanden erstatter formanden, når denne er forhindret i at udføre sit hverv. Formandens og næstformandens mandatperiode er to og et halvt år og kan fornyes. Formandens og næstformandens mandatperiode udløber under alle omstændigheder, når deres medlemskab af bestyrelsen ophører.
3. Bestyrelsens formand indkalder til bestyrelsesmøder. Agenturets direktør deltager i drøftelserne, medmindre bestyrelsen beslutter andet. Der afholdes ordinære bestyrelsesmøder mindst to gange om året. Bestyrelsen mødes desuden på initiativ af formanden eller på anmodning af Kommissionen eller af mindst en tredjedel af bestyrelsesmedlemmerne. Bestyrelsen kan indbyde personer med potentielt relevante synspunkter til at overvære bestyrelsesmøderne som observatør. Bestyrelsesmedlemmerne kan, såfremt forretningsordenen tillader det, bistås af rådgivere og eksperter. Bestyrelsens sekretariatsfunktioner varetages af agenturet.
4. Bestyrelsen vedtager sine beslutninger med et flertal på to tredjedele af de tilstedeværende medlemmer.
5. Hvert medlem har én stemme. De nærmere afstemningsregler, særlig reglerne for, hvornår et medlem kan handle på vegne af et andet medlem, samt i givet fald også reglerne for, hvornår bestyrelsen er beslutningsdygtig, fastsættes i forretningsordenen.

Artikel 10

Bestyrelsens opgaver

1. Bestyrelsen udnævner direktøren efter samråd med repræsentantskabet i overensstemmelse med artikel 13, stk. 2.
2. Bestyrelsen udpeger medlemmerne af repræsentantskabet i overensstemmelse med artikel 11, stk. 1.
3. Bestyrelsen udpeger medlemmerne af klagenævnet i overensstemmelse med artikel 15, stk. 1.
4. Senest den 30. september hvert år vedtager bestyrelsen efter samråd med Kommissionen og efter repræsentantskabets godkendelse i overensstemmelse med artikel 12, stk. 3, agenturets arbejdsprogram for det følgende år og fremsender det til Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen. Arbejdsprogrammet vedtages med forbehold af den årlige budgetprocedure.
5. Bestyrelsen udøver sine budgetmæssige beføjelser i overensstemmelse med artikel 18-21.
6. Efter samråd med Kommissionen træffer bestyrelsen beslutning om, hvorvidt den skal acceptere testamentariske gaver eller donationer eller tilskud fra andre fællesskabskilder.
7. Bestyrelsen udøver disciplinær myndighed over direktøren.
8. Bestyrelsen fastlægger om nødvendigt agenturets personalepolitik i henhold til artikel 25, stk. 2.
9. Bestyrelsen vedtager de særlige bestemmelser om aktindsigt i agenturets dokumenter i overensstemmelse med artikel 27.
10. Bestyrelsen vedtager den i artikel 14, stk. 8, omhandlede årsrapport om agenturets virksomhed og planer og fremsender den senest den 15. juni til Europa-Parlamentet, Rådet, Kommissionen, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Revisionsretten. Rapporten omfatter en af repræsentantskabet godkendt særlig afdeling om agenturets reguleringsvirksomhed det pågældende år.
11. Bestyrelsen vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 11

Repræsentantskabet

1. Repræsentantskabet består af en repræsentant og en suppleant per medlemsstat for de i artikel 22a i direktiv 2003/54/EF og artikel 24a i direktiv 2003/55/EF nævnte regulerende myndigheder og en repræsentant for Kommissionen uden stemmeret. De nationale energimyndigheder udpeger en suppleant per medlemsstat.

2. Repræsentantskabet vælger en formand og en næstformand blandt sine medlemmer. Næstformanden erstatter formanden, når denne er forhindret i at udføre sit hverv. Formandens og næstformandens mandatperiode er to og et halvt år og kan fornyes. Formandens og næstformandens mandatperiode udløber under alle omstændigheder, når deres medlemskab af repræsentantskabet ophører.
3. Repræsentantskabet træffer beslutning med et flertal på to tredjedele af medlemmerne. Hvert medlem eller suppleant har én stemme.
4. Repræsentantskabet vedtager selv sin forretningsorden.
5. Repræsentantskabet handler uafhængigt i udførelsen af de opgaver, der pålægges det ved denne forordning, og må ikke søge eller modtage instrukser fra medlemsstaternes regeringer eller fra offentlige eller private interesser.
6. Repræsentantskabets sekretariatsfunktioner varetages af agenturet.

Artikel 12

Repræsentantskabets opgaver

1. Repræsentantskabet afgiver udtalelse til direktøren inden vedtagelsen af de i artikel 5, 6, 7 og 8 omhandlede udtalelser, henstillinger og beslutninger. Det bistår desuden inden for sine beføjelser direktøren med vejledning vedrørende varetagelsen af dennes opgaver.
2. Repræsentantskabet afgiver udtalelse om den ansøger, der skal udnævnes til direktør i henhold til artikel 10, stk. 1, og artikel 13, stk. 2. Repræsentantskabet vedtager denne udtalelse med et flertal på tre fjerdedele af medlemmerne.
3. Repræsentantskabet godkender i henhold til artikel 10, stk. 4, og artikel 14, stk. 6, og i overensstemmelse med det i henhold til artikel 20, stk. 1, opstillede budgetforslag agenturets arbejdsprogram for det følgende år og forelægger det inden den 1. september for bestyrelsen til vedtagelse.
4. Repræsentantskabet godkender i henhold til artikel 10, stk. 10, og artikel 14, stk. 8, årsrapportens selvstændige afdeling om agenturets reguleringsvirksomhed).

Artikel 13

Direktøren

1. Agenturet ledes af en direktør, der handler uafhængigt i udøvelsen af sine funktioner. Når bortses fra Kommissionens, bestyrelsens og repræsentantskabets respektive beføjelser, må direktøren ikke søge eller modtage instrukser fra nogen regering eller noget organ.

2. Direktøren udnævnes af bestyrelsen på grundlag af sine præstationer, kvalifikationer og erfaring fra en liste med mindst to ansøgere, som er indstillet af Kommissionen efter en indkaldelse af interesselikendegivelser. Før udnævnelsen kan den ansøger, bestyrelsen har valgt, opfordres til at fremkomme med en udtalelse til Europa-Parlamentets kompetente udvalg og besvare spørgsmål fra udvalgsmedlemmerne.
3. Direktørens embedsperiode er fem år. Inden for de sidste ni måneder af denne periode foretager Kommissionen en evaluering. Ved evalueringen vurderer Kommissionen især følgende:
 - (a) direktørens arbejdsindsats
 - (b) agenturets opgaver og behov i de følgende år.
4. Bestyrelsen kan efter indstilling fra Kommissionen og under hensyn til evalueringsrapporten, og kun såfremt det kan begrundes med agenturets opgaver og behov, forlænge direktørens embedsperiode én gang med højst tre år.
5. Bestyrelsen underretter Europa-Parlamentet, hvis den har til hensigt at forlænge direktørens embedsperiode. Inden for en måned inden forlængelsen af embedsperioden kan direktøren opfordres til at fremkomme med en udtalelse til Europa-Parlamentets kompetente udvalg og besvare spørgsmål fra udvalgsmedlemmerne.
6. Hvis direktørens embedsperiode ikke forlænges, forbliver direktøren i embedet, indtil efterfølgeren er udnævnt.
7. Direktøren kan kun afskediges efter beslutning truffet af bestyrelsen efter samråd med repræsentantskabet. Bestyrelsen træffer en sådan beslutning med et flertal på tre fjerdedele af medlemmerne.
8. Europa-Parlamentet og Rådet kan anmode direktøren om at aflægge beretning om udførelsen af hans opgaver og pligter.

Artikel 14

Direktørens opgaver

1. Direktøren repræsenterer agenturet og er ansvarlig for dets ledelse.
2. Direktøren forbereder bestyrelsens møder. Han deltager uden stemmeret i bestyrelsens møder.
3. Direktøren affatter med repræsentantskabets godkendelse de i artikel 5, 6, 7 og 8 omhandlede udtalelser, henstillinger og beslutninger.
4. Direktøren er ansvarlig for gennemførelsen af agenturets årlige arbejdsprogram efter vejledning fra repræsentantskabet og under bestyrelsens administrative kontrol.

5. Direktøren udfører de nødvendige opgaver, især udarbejdelse af interne administrative instrukser og offentliggørelse af meddelelser, for at sikre, at agenturet fungerer i overensstemmelse med denne forordning.
6. Hvert år udarbejder direktøren et udkast til agenturets arbejdsprogram for det følgende år og forelægger det for repræsentantskabet og Kommissionen inden den 30. juni samme år.
7. Direktøren udarbejder overslag over agenturets indtægter og udgifter i henhold til artikel 20 og gennemfører agenturets budget i henhold til artikel 21.
8. Hvert år udarbejder direktøren et udkast til årsrapport med en særskilt afdeling om agenturets reguleringsvirksomhed og en afdeling om finansielle og administrative anliggender.
9. Direktøren udøver de i artikel 25, stk. 3, nævnte beføjelser over for agenturets personale.

Artikel 15

Klagenævn

1. Klagenævnet består af seks ordinære medlemmer og seks suppleanter, der udpeges blandt nuværende og tidligere overordnede embedsmænd hos de nationale energimyndigheder, konkurrencemyndigheder eller andre nationale institutioner eller fællesskabsinstitutioner, og som har relevant erfaring inden for energisektoren. Klagenævnet vælger selv sin formand. Klagenavnets afgørelser træffes med kvalificeret flertal på mindst fire ud af de seks medlemmer. Klagenævnet indkaldes efter behov.
2. Klagenavnets medlemmer udpeges efter en indkaldelse af interessetilkendegivelser af bestyrelsen efter indstilling fra Kommissionen og efter samråd med repræsentantskabet.
3. Klagenavnets medlemmers mandatperiode er fem år. Den kan fornyes. Klagenavnets medlemmer træffer afgørelse i fuld uafhængighed og er ikke bundet af nogen form for instrukser. De kan ikke udøve andre funktioner i agenturet, bestyrelsen eller repræsentantskabet. Et medlem af klagenævnet kan ikke afskediges i vedkommendes mandatperiode, medmindre medlemmet er fundet skyldig i en alvorlig forseelse, og bestyrelsen efter høring af repræsentantskabet træffer beslutning herom.
4. Medlemmerne af klagenævnet må ikke deltage i behandlingen af en klage, hvis de har en personlig interesse i sagen, eller hvis de tidligere har været involveret som repræsentanter for en af sagens parter, eller hvis de har været med til at træffe den beslutning, som klagen vedrører.

5. Hvis et medlem af klagenævnet af en af de i stk. 4 nævnte grunde eller af andre grunde mener, at et af de øvrige medlemmer ikke bør deltage i behandlingen af en klage, underretter han klagenævnet herom. Enhver part i en klagesag kan gøre indsigelse mod et medlem af klagenævnet med henvisning til en hvilken som helst af de i stk. 4 nævnte grunde, eller hvis medlemmet mistænkes for partiskhed. Der kan ikke gøres indsigelse med henvisning til medlemmernes nationalitet, og en klage kan ikke antages til behandling, hvis klageren efter at have fået kendskab til et forhold, der kan begrunde en indsigelse, har taget processuelle skridt.
6. Klagenævnet træffer uden deltagelse af det berørte medlem beslutning om, hvordan det skal forholde sig i de i stk. 4 og 5 omhandlede tilfælde. Med henblik på denne beslutning erstattes det pågældende medlem i klagenævnet af vedkommendes suppleant, medmindre suppleanten selv befinder sig i en lignende situation. I så fald udpeger formanden en anden blandt suppleanterne.

Artikel 16

Klager

1. Alle fysiske og juridiske personer kan påklage en i artikel 7 og 8 omhandlet beslutning, som er rettet til den pågældende, eller en beslutning, som, selv om den formelt er rettet til en anden person, er af direkte og personlig interesse for den pågældende.
2. Klagen tillige med begrundelsen indgives skriftligt til agenturet inden to måneder efter, at beslutningen er meddelt den pågældende, eller, hvis dette ikke er sket, inden to måneder efter den dato, på hvilken vedkommende har fået kendskab til beslutningen. Klagenævnet træffer afgørelse i klagesagen senest to måneder efter klagens indgivelse.
3. En klage indgivet i henhold til stk. 1 har ikke opsættende virkning. Klagenævnet kan dog, hvis det finder det berettiget, udskyde anvendelsen af den påklagede beslutning.
4. Hvis klagen kan antages til behandling, undersøger klagenævnet, om den er velbegrundet. Klagenævnet opfordrer i det omfang, det finder det nødvendigt, parterne i klagesager til at fremsætte deres bemærkninger til klagenavnets egne eller andre parters indlæg i klagesagen inden for nærmere fastsatte tidsfrister. Parterne i klagesager har ret til at fremlægge deres synspunkter mundtligt.
5. Klagenævnet kan inden for rammerne af denne artikel udøve de beføjelser, der ligger inden for agenturets kompetence, eller hjemvise sagen til agenturets kompetente organ. Sidstnævnte er bundet af klagenavnets afgørelse.
6. Klagenævnet vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 17

Indbringelse af sager for Retten i Første Instans og Domstolen

1. Der kan anlægges sag ved Retten i Første Instans eller Domstolen i overensstemmelse med traktatens artikel 230 for at gøre indsigelse mod en afgørelse truffet af klagenævnet eller, såfremt der ikke har været adgang til at indbringe sagen for klagenævnet, mod en beslutning truffet af agenturet.
2. Hvis agenturet undlader at træffe en beslutning, kan der anlægges et passivitetssøgsmål ved Retten i Første Instans eller Domstolen i overensstemmelse med traktatens artikel 232.
3. Agenturet træffer de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme den afgørelse, der træffes af Retten i Første Instans eller Domstolen.

Artikel 18

Agenturets budget

1. Agenturets indtægter udgøres navnlig af:
 - (a) et tilskud fra Fællesskabet opført på De Europæiske Fællesskabers almindelige budget (Kommissionens sektion)
 - (b) gebyrer til agenturet i henhold til artikel 19
 - (c) eventuelle frivillige bidrag fra medlemsstaterne eller deres energimyndigheder
 - (d) eventuelle testamentariske gaver, donationer eller andre tilskud, jf. artikel 10, stk. 6.
2. Udgifterne omfatter udgifter til personale, administration, infrastruktur og drift.
3. Indtægter og udgifter skal balancere.
4. Der udarbejdes for hvert regnskabsår, som altid følger kalenderåret, overslag over agenturets indtægter og udgifter, og overslaget opføres på agenturets budget.

Artikel 19

Gebyrer

1. Der betales gebyrer til agenturet for anmodninger om beslutninger om undtagelser i henhold til artikel 8, stk. 1.
2. Ovennævnte gebyrer fastsættes af Kommissionen.

Artikel 20

Opstilling af budgettet

1. Senest den 15. februar hvert år udarbejder direktøren et foreløbigt budgetforslag, der omfatter driftsudgifterne og det planlagte arbejdsprogram for det følgende regnskabsår, og fremsender dette foreløbige budgetforslag til bestyrelsen tillige med en foreløbig stillingsfortegnelse. Hvert år udarbejder bestyrelsen på grundlag af direktørens budgetforslag et overslag over agenturets indtægter og udgifter i det følgende regnskabsår. Bestyrelsen fremsender dette overslag tillige med et udkast til stillingsfortegnelse til Kommissionen senest den 31. marts. Inden overslaget vedtages, fremsendes det af direktøren udarbejdede budgetforslag til repræsentantskabet, der kan afgive udtalelse om forslaget.
2. Overslaget fremsendes af Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet (i det følgende benævnt "budgetmyndigheden") tillige med det foreløbige forslag til De Europæiske Fællesskabers almindelige budget.
3. På grundlag af overslagene opfører Kommissionen på det foreløbige forslag til De Europæiske Fællesskabers almindelige budget de overslag, den finder nødvendige vedrørende stillingsfortegnelsen og størrelsen af det tilskud, der skal konteres det almindelige budget i henhold til traktatens artikel 272.
4. Budgetmyndigheden vedtager agenturets stillingsfortegnelse.
5. Agenturets budget udarbejdes af bestyrelsen. Det bliver endeligt, når De Europæiske Fællesskabers almindelige budget er endeligt vedtaget. Det justeres om fornødent i overensstemmelse hermed.
6. Bestyrelsen underretter omgående budgetmyndigheden, hvis den agter at gennemføre et projekt, der kan få betydelige finansielle virkninger for finansieringen af agenturets budget, navnlig ethvert projekt vedrørende fast ejendom som f.eks. leje eller køb af bygninger. Bestyrelsen underretter desuden Kommissionen. Hvis en af budgetmyndighedens parter agter at fremsætte en udtalelse, meddeler den inden seks uger efter datoen for underretningen om projektet bestyrelsen, at den har til hensigt at afgive en sådan udtalelse. Hvis budgetmyndigheden ikke reagerer på bestyrelsens underretning, kan agenturet gå videre med den planlagte transaktion.

Artikel 21

Gennemførelse af og kontrol med budgettet

1. Direktøren varetager opgaverne som anvisningsberettiget og gennemfører agenturets budget.
2. Senest den 1. marts efter det afsluttede regnskabsår sender agenturets regnskabsfører det foreløbige regnskab ledsaget af beretningen om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning i regnskabsåret til Kommissionens regnskabsfører og Revisionsretten. Agenturets regnskabsfører sender desuden beretningen om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning til Europa-Parlamentet og Rådet senest den 31. marts det følgende år. Kommissionens regnskabsfører konsoliderer

institutionernes og de decentrale organers foreløbige regnskaber i overensstemmelse med artikel 128 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002¹⁶.

3. Senest den 31. marts efter det afsluttede regnskabsår sender Kommissionens regnskabsfører agenturets foreløbige regnskab ledsaget af beretningen om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning i regnskabsåret til Revisionsretten. Beretningen om den budgetmæssige og økonomiske forvaltning i regnskabsåret sendes desuden til Europa-Parlamentet og Rådet.
4. Efter at have modtaget Revisionsrettens bemærkninger om agenturets foreløbige regnskab i overensstemmelse med artikel 129 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 udarbejder direktøren på eget ansvar agenturets endelige regnskab og sender det til bestyrelsen til udtalelse.
5. Bestyrelsen afgiver udtalelse om agenturets endelige regnskab.
6. Senest den 1. juli efter det afsluttede regnskabsår fremsender direktøren dette endelige regnskab ledsaget af bestyrelsens udtalelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Kommissionen og Revisionsretten.
7. Det endelige regnskab offentliggøres.
8. Senest den 15. oktober sender direktøren sit svar på Revisionsrettens bemærkninger. Han sender desuden en kopi af dette svar til bestyrelsen og Kommissionen.
9. På anmodning af Europa-Parlamentet forelægger direktøren i overensstemmelse med artikel 146, stk. 3, i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 alle de oplysninger for Europa-Parlamentet, der er nødvendige for, at dechargeproceduren vedrørende det pågældende regnskabsår kan forløbe tilfredsstillende.
10. Efter henstilling fra Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal, meddeler Europa-Parlamentet senest den 15. maj i år $n + 2$ direktøren decharge for gennemførelsen af budgettet for regnskabsåret n .

Artikel 22

Finansielle bestemmelser

De for agenturet gældende finansielle bestemmelser udarbejdes af bestyrelsen efter samråd med Kommissionen. Disse bestemmelser kan kun afvige fra Kommissionens forordning (EF, Euratom) nr. 2343/2002, hvis specifikke operationelle behov i forbindelse med agenturets virksomhed gør det nødvendigt, og kun med Kommissionens forudgående samtykke.

¹⁶ EFT L 248 af 16.9.2002, s. 1.

Artikel 23

Forholdsregler mod svig

1. Med henblik på bekæmpelse af svig, bestikkelse og andre ulovlige handlinger finder bestemmelserne i forordning (EF) nr. 1073/1999¹⁷, ubegrænset anvendelse på agenturet.
2. Agenturet tiltræder den interinstitutionelle aftale af 25. maj 1999 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber om de interne undersøgelser, der foretages af Det europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF)¹⁸, og vedtager omgående de nødvendige bestemmelser, som gælder for alle agenturets ansatte.
3. Det fastsættes udtrykkeligt i finansieringsafgørelserne og de dertil knyttede gennemførelsesaftaler og -instrumenter, at Revisionsretten og OLAF om nødvendigt kan foretage kontrol på stedet hos modtagerne af midler udbetalt af agenturet og hos det personale, der er ansvarligt for tildelingen af disse midler.

Artikel 24

Privilegier og immuniteter

Protokollen vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter gælder for agenturet.

Artikel 25

Personale

1. Vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i De europæiske Fællesskaber og de regler, som De Europæiske Fællesskabers institutioner sammen har vedtaget om anvendelsen af denne vedtægt og disse ansættelsesvilkår, finder anvendelse på agenturets personale. Bestyrelsen fastsætter de nødvendige gennemførelsesbestemmelser i samråd med Kommissionen.
2. Bestyrelsen vedtager efter aftale med Kommissionen de nødvendige gennemførelsesbestemmelser i overensstemmelse med de i artikel 110 i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber fastsatte ordninger.
3. Agenturet udøver over for personalet de beføjelser, som er overdraget ansættelsesmyndigheden i henhold til vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber og til den myndighed, der i henhold til ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber har kompetence til at indgå ansættelseskontrakter.

¹⁷ EFT L 136 af 31.5.1999, s. 1.

¹⁸ EFT L 136 af 31.5.1999, s. 15.

4. Bestyrelsen kan vedtage bestemmelser, der gør det muligt at ansætte nationale eksperter, som medlemsstaterne udsender til agenturet.

Artikel 26

Agenturets ansvar

1. Hvad angår ansvar uden for kontraktforhold, erstatter agenturet i overensstemmelse med de almindelige retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer, skader forvoldt af agenturet eller af dets ansatte som led i udøvelsen af deres hverv. De Europæiske Fællesskabers Domstol har kompetence til at afgøre enhver tvist vedrørende erstatning for sådanne skader.
2. De ansattes personlige økonomiske og disciplinære ansvar over for agenturet bestemmes efter de for agenturets ansatte gældende relevante regler.

Artikel 27

Aktindsigt

1. Forordning (EF) nr. 1049/2001¹⁹ gælder for de dokumenter, som beror hos agenturet.
2. Bestyrelsen vedtager inden seks måneder efter denne forordnings ikrafttræden nærmere bestemmelser vedrørende anvendelsen af forordning (EF) nr. 1049/2001.
3. De afgørelser, agenturet træffer i henhold til artikel 8 i forordning (EF) nr. 1049/2001, kan indklages for ombudsmanden eller indbringes for Domstolen på de betingelser, som er fastsat i henholdsvis artikel 195 og 230 i traktaten.

Artikel 28

Tredjelandes deltagelse

Agenturet er åbent for deltagelse af lande, som ikke er medlemmer af Den Europæiske Union, og som har indgået aftaler med Fællesskabet om en sådan deltagelse. I de relevante bestemmelser i disse aftaler fastsættes arten og omfanget og de proceduremæssige aspekter af disse landes deltagelse i agenturets arbejde, herunder bestemmelser om finansielle bidrag og personale.

Artikel 29

Sprog

1. Bestemmelserne i forordning nr. 1 af 15. april 1958 finder anvendelse på agenturet.
2. Bestyrelsen træffer beslutning om agenturets interne sprogordning.

¹⁹ EFT L 145 af 31.5.2001, s. 43.

3. De oversættelsesopgaver, der er påkrævet i forbindelse med agenturets virksomhed, udføres af Oversættelsescentret for Den Europæiske Unions Organer.

Artikel 30

Evaluering

1. Kommissionen foretager en evaluering af agenturets aktiviteter. Denne evaluering omfatter agenturets resultater og arbejdsmetoder sammenholdt med dets mål, mandat og opgaver, således som de er defineret i denne forordning og i agenturets årlige arbejdsprogrammer.
2. Kommissionen forelægger den første evalueringsrapport for Europa-Parlamentet og Rådet senest fire år efter den første direktørs tiltræden. Derefter forelægger Kommissionen en evalueringsrapport mindst hvert femte år.

Artikel 31

Ikrafttræden og overgangsforanstaltninger

1. Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.
2. Artikel 5, 6, 7 og 8 finder først anvendelse fra ... [18 måneder efter forordningens ikrafttræden].

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den .[...]

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

Bilag 1

FINANSIERINGSOVERSIGT TIL FORSLAGET

Politikområde(r): ENERGI OG TRANSPORT

Aktivitet(er): Det indre marked for energi

FORANSTALTNINGENS BETEGNELSE: AGENTUR FOR SAMARBEJDE MELLEM ENERGI MYNDIGHEDER

1. BUDGETPOST(ER) (NUMMER + BETEGNELSE)

Under kapitel 06 ...

Etablering af den nødvendige struktur for Agenturet for samarbejde mellem energimyndigheder (regulerende instans), dvs.:

- oprettelse af en konto 06 – med betegnelsen "Agentur for samarbejde mellem energimyndigheder"
- oprettelse af en konto 06 XX XX – med betegnelsen "Agentur for samarbejde mellem energimyndigheder" – Tilskud afsnit 1 og 2
- oprettelse af en konto 06 XX XX – med betegnelsen "Agentur for samarbejde mellem energimyndigheder" – Tilskud afsnit 3

Valget af artikel- og kontonumre under kapitel 06 03 afgøres under budgetproceduren for 2009.

2. SAMLEDE TAL

2.1. Rammebevilling:

En årlig ramme indgår i bevillingerne under artikel XXX for 2009 og følgende år.

2.2. Gennemførelsesperiode:

Foranstaltningen har ubegrænset varighed (årligt tilskud).

2.3. Samlet flerårigt overslag over udgifterne:

(a) Forfaldsplan for forpligtelses- og betalingsbevillinger (finansiel intervention):

mio. EUR

År	2009	2010	2011	2012	Følgende regnskabsår
Forpligtelser	1,970	3,940	6,084	6,314	6,434
Betalinger	1,970	3,940	6,084	6,314	6,434

2.4. Forenelighed med den finansielle programmering og de finansielle overslag

x Forslaget er foreneligt med den gældende finansielle programmering(2007-2013).

2.5. Finansielle virkninger for budgettets indtægtsside

x Ingen finansielle virkninger.

3. BUDGETOPLYSNINGER

Udgifternes art		Nye	EFTA-deltagelse	Kandidatlandes deltagelse	Udgiftsomr. i finansielle overslag
IOU	OB/IOB	JA	JA	JA	Nr. 1a

4. RETSGRUNDLAG

EF-traktatens artikel 95.

5. BESKRIVELSE OG BEGRUNDELSE

5.1. Behov for EU-foranstaltninger

5.1.1. Mål

EU har allerede vedtaget en række foranstaltninger²⁰ med henblik på indførelsen af et indre marked for energi, som skal give alle forbrugere i EU – både private og erhvervsvirksomheder – reelle valgmuligheder, skabe nye virksomheder og afføde øget handel på tværs af grænserne. Det fremgår af meddelelsen om det indre marked for energi²¹ og den endelige rapport om undersøgelsen af konkurrencen i sektoren²², at man med de eksisterende regler og foranstaltninger endnu ikke har nået disse mål. Kommissionens meddelelse af 10. januar 2007 med titlen "En energipolitik for Europa"²³ opererer med målet om opbygning af et europæisk gas- og el-net og et energimarked med reel konkurrence dækkende hele Europa. Det er en væsentlig forudsætning for opfyldelsen af denne målsætning, at markedsreguleringen forbedres både på nationalt og europæisk plan, og navnlig at der etableres et effektivt samarbejde mellem de nationale regulerende myndigheder i form af et "nyt enhedsorgan på EF-plan".

²⁰ Inklusive anden generation af direktiver om åbning af markederne, forordningerne om den nødvendige harmonisering af de tekniske standarder for at få handelen på tværs af grænserne til at fungere i praksis samt direktiverne om forsyningssikkerhed.

²¹ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet "Udsigterne for det indre gas- og elmarked", KOM(2006) 841.

²² Meddelelse fra Kommissionen "Undersøgelse i henhold til artikel 17 i forordning (EF) nr. 1/2003 af den europæiske gas- og elsektor (endelig rapport)", KOM(2006) 851.

²³ EUT C , , s. .

Kommissionen nedsatte i 2003 en uafhængig rådgivende gruppe for elektricitet og gas, "Gruppen af Europæiske Tilsynsmyndigheder for Elektricitet og Gas" (ERGEG), for at lette samråd, koordinering og samarbejde mellem energimyndighederne i Europa og mellem disse myndigheder og Kommissionen. ERGEG har med sine aktiviteter i de seneste år bidraget særdeles positivt til fuldførelsen af det indre marked for gas og elektricitet, men hovedparten af markedsaktørerne, herunder energimyndighederne selv, er af den opfattelse, at udbygningen af de indre markeder kræver en formel mekanisme, som kan danne ramme om de nationale energimyndigheders samarbejde og beslutninger om vigtige spørgsmål, der går på tværs af landegrænser.

Det må på baggrund af karakteren af de opgaver, der skal overlades til en sådan mekanisme, konkluderes, at der kun kan blive tale om en regulerende instans. Denne analyse afspejler de principper, Kommissionen opstillede i udkastet til interinstitutionel aftale om rammer for europæiske reguleringsorganer²⁴, især med hensyn til muligheden for at træffe individuelle afgørelser, som er retligt bindende for tredjeparter.

5.1.2. Forholdsregler truffet på grundlag af forhåndsevalueringen

Kommissionen har evalueret konsekvenserne af oprettelsen af et sådantagentur ud fra forskellige kriterier. Allerførst vurderede man det problem, der skal løses, og det behov, der skal dækkes.

Nationale energimyndigheder har beføjelse til at regulere deres *nationale* markeder, men integrationen af de enkelte nationale markeder med henblik på opbygningen af det indre marked i EU kræver nu en indsats på EU-plan for visse typer af beslutninger, og der er bred enighed mellem de berørte parter herom. Hovedparten af markedsaktørerne, herunder energimyndighederne selv, er af den opfattelse, at udbygningen af det indre marked kræver en formel mekanisme, som kan danne ramme om de nationale energimyndigheders samarbejde og beslutninger om vigtige spørgsmål, der går på tværs af landegrænser.

Dernæst vurderede man merværdien ved en EU-indsats og alternativerne til oprettelsen af et europæisk reguleringsorgan. Spørgsmålet var, om disse nye opgaver kunne varetages af Kommissionen selv. Reguleringsvirksomhed forudsætter omfattende tekniske kompetencer, især viden om de fysiske aspekter af nettet, investeringsbehovene i sektoren (produktion og transmission), tariffer for netadgang og en ordning for bilæggelse af tvister. Disse opgaver forudsætter en meget specifik teknisk ekspertise, som Kommissionen ikke er i besiddelse af. Tilegnelsen af den nødvendige ekspertise ville formentlig kræve, at der blev oprettet et nyt direktorat i Kommissionen. Denne løsningsmodel ville desuden ændre Kommissionens institutionelle rolle i retning af et mere teknisk organ, uden at det indebar nogen fordele. Andre modeller som f.eks. systemet af europæiske centralbanker ville muligvis kunne anvendes. Sidstnævnte model forekommer fordelagtig, men mangler et retsgrundlag for energiområdet som f.eks. en artikel i traktaten. Man overvejede også etablering af et mere magtfuldt net af nationale energimyndigheder som f.eks. det netværk af konkurrencemyndigheder, Kommissionen etablerede i 2004 på grundlag af Rådets nye antitrust-forordning (forordning (EF) nr. 1/2003). Med et sådant system har de nationale konkurrencemyndigheder ingen kollektive beslutningsbeføjelser, men følger præcise regler for definition af den kompetente myndighed, informationsudveksling og procedurer. Kommissionen har en generel henvisningsbeføjelse og kan overtage en sag, hvis f.eks. to

²⁴ KOM(2005) 59.

nationale myndigheder har indbyrdes modstridende synspunkter. Dette system fungerer i sammenhæng med Kommissionens autonome beføjelser i konkurrencesektoren, men Kommissionen har ikke tilsvarende autonome beføjelser til at regulere energimarkedene (ud over de konkurrencemæssige aspekter) og ville derfor ikke på samme måde kunne fungere som "lokomotiv" for et sådant net.

Efter at have vurderet disse alternative modeller konkluderede man, at karakteren af de opgaver, der skal varetages af den nye mekanisme, betyder, at den eneste mulighed er at oprette et reguleringsorgan med beføjelse til at træffe individuelle beslutninger, som er retligt bindende for tredjeparter. Denne model forudsætter desuden, de nationale energimyndigheders beføjelser udvides og harmoniseres.

5.2. Indsatsområder og nærmere bestemmelser for tilskuddet

Agenturet skal varetage følgende opgaver for at kunne realisere sine mål:

- *danne ramme om de nationale energimyndigheders samarbejde.* Det forventes at sikre en bedre håndtering af forhold, der involverer flere lande. Agenturet fastsætter regler og procedurer for samarbejdet mellem nationale energimyndigheder, særlig med hensyn til udveksling af oplysninger og kompetencefordeling i sager, der berører flere medlemsstater
- *føre tilsyn med samarbejdet mellem transmissionssystemoperatører.* Det er hensigten, at samarbejdet mellem transmissionssystemoperatører, især med hensyn til udarbejdelse af tekniske markedsregler, koordinering af netdriften og planlægning af investeringer, skal følges nøje af agenturet. Til dette formål får agenturet forelagt udkast til foranstaltninger, der skal vedtages af transmissionssystemoperatørerne i fællesskab eller af flere af dem, hvorefter agenturet afgiver udtalelse til transmissionssystemoperatørerne, hvis de pågældende foranstaltninger kan virke diskriminatoriske eller konkurrencefordrejende eller ikke sikrer, at markedet fungerer effektivt. I praksis skal denne mekanisme tage form af en konstruktiv dialog mellem transmissionssystemoperatører, hvor Kommissionen kun griber ind som sidste udvej
- *have beføjelse til at træffe individuelle beslutninger.* Det er hensigten, at agenturet i et begrænset antal tilfælde skal have beføjelse til at træffe individuelle beslutninger. Det gælder behandlingen af anmodninger om undtagelser²⁵ vedrørende infrastrukturaktiver af europæisk interesse.
- *udøve en generel rådgivende funktion.* Agenturet skal også have en rådgivende funktion over for Kommissionen i spørgsmål om markedsregulering, og det kan, medmindre det strider imod de opgaver, der er pålagt transmissionssystemoperatørerne, fastsætte ikke-bindende retningslinjer for at udbrede god praksis blandt de nationale energimyndigheder.

For hvert regnskabsår udarbejdes der overslag over alle agenturets indtægter og udgifter, som opføres på agenturets budget. Regnskabsåret er sammenfaldende med kalenderåret.

Indtægter og udgifter skal balancere. Agenturets indtægter omfatter, med forbehold af andre indtægter, som endnu ikke er endeligt fastlagt, et tilskud fra Fællesskabet, som opføres på De Europæiske Fællesskabers almindelige budget for at sikre, at indtægter og udgifter balancerer.

²⁵ Jf. artikel 22 i direktiv 2003/55/EF og artikel 7 i forordning (EF) nr. 1228/2003.

Agenturets udgifter omfatter især aflønning af personale, administrative udgifter og udgifter til infrastruktur, driftsudgifter og udgifter vedrørende repræsentantskabet og klagenævnet.

5.3. Gennemførelsesmetoder

Agenturet skal have en juridisk status, der gør det muligt for det at handle som juridisk person under udførelsen af sine opgaver.

En bestyrelse bliver agenturets finansielle og administrative kontrolorgan. Bestyrelsen har tolv medlemmer. Seks medlemmer udpeges af Kommissionen, seks af Rådet. Mandatperioden er fem år og kan fornyes én gang.

Agenturet ledes af en direktør, der udnævnes af bestyrelsen for en femårig periode, som kan fornyes én gang. Direktøren er agenturets juridiske repræsentant.

Agenturets beslutninger vedtages af repræsentantskabet. For at sikre adskillelsen af de beslutningsmæssige og udøvende beføjelser (bestyrelsen) er det nødvendigt at operere med et særskilt repræsentantskab, som skal bestå af direktøren og én repræsentant for hver medlemsstat. Medlemsstaternes repræsentanter hentes fra de enkelte medlemsstaters relevante myndigheder.

Agenturets beslutninger kan påklages til et klagenævn, som har seks medlemmer.

6. FINANSIELLE VIRKNINGER

6.1. Beregningsmetode for foranstaltningens samlede omkostninger (*fastlægges af GD BUDG og GD ADMIN*)

Agenturets årlige omkostninger dækkes ved tilskud fra Fællesskabet. De forskellige typer udgifter kan specificeres således:

Personaleudgifter

Det foreslåede budget er baseret på et anslået personale på 48 ansatte. De samlede årlige personaleudgifter anslås til 5,184 mio. EUR ud fra gennemsnitsudgiften til ansatte i Kommissionen, dvs. 0,117 mio. EUR om året, inklusive udgifter til bygninger og dermed forbundne administrative udgifter (porto, telekommunikation, it m.m.).

Personaleudgifterne omfatter rekrutteringsomkostninger fra 2009. Overslaget over personaleudgifter er baseret på følgende rekrutteringsplan:

	<u>Ansættelser</u>	<u>Personale i alt</u>
<u>Første halvår 2009</u>	+10	10
<u>Andet halvår 2009</u>	+10	20
<u>Første halvår 2010</u>	+10	30
<u>Andet halvår 2010</u>	+10	40
<u>Første halvår 2011</u>	+8	48

Kapitaludgifter

Udgifter til anskaffelse af løsøre og dermed forbundne omkostninger udgør 0,350 mio. EUR de første to år. Der er for de følgende år afsat et beløb på 0,05 mio. EUR om året til dækning af yderligere omkostninger. Denne post kan variere afhængigt af de faciliteter, der stilles til rådighed af værtsmedlemsstaten.

Driftsudgifter

Disse udgifter dækker møder, undersøgelser, oversættelse og udgivelse samt PR-omkostninger. Ud fra et foreløbigt overslag skønnes driftsomkostningerne at udgøre 1 mio. EUR om året.

Udgifter til tjenesterejser

Agenturet vil for at kunne varetage sine opgaver være nødsaget til at organisere rejser både inden og uden for EU (rejse- og opholdsudgifter). Udgifterne til tjenesterejser skønnes at udgøre 0,150 mio. EUR om året, når agenturet er fuldt funktionsdygtigt. Disse overslag er baseret på faktiske gennemsnitsomkostninger ved tjenesterejser i GD TREN's regi. De kan variere afhængigt af placeringen af agenturets hjemsted.

6.2. Omkostningernes fordeling på foranstaltningens elementer

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (løbende priser)

Fordeling/kategorier	2009	2010	2011	2012	Følgende år
Personaleudgifter	1,755	4,095	5,616	5,616	5,616
Udstyr	0,150	0,200	0,050	0,050	0,050
Driftsudgifter	0,150	0,400	0,700	0,900	1,000
Tjenesterejser	0,050	0,100	0,150	0,180	0,200
I alt	2,105	4,795	6,516	6,746	6,866

6.3. Forfaldsplan for forpligtelses- og betalingsbevillinger

mio. EUR

2009-2012 og følgende år	2009	2010	2011	2012	Følgende år
Forpligtelsesbevillinger	1,970	3,940	6,084	6,314	6,434
Betalingsbevillinger	1,970	3,940	6,084	6,314	6,434

7. RESULTATOPFØLGNING OG EVALUERING

Forvaltningen af agenturets midler kontrolleres af Revisionsretten (artikel 21) og Europa-Parlamentet (artikel 21) og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (artikel 23).

8. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

Se punkt 7.